

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand 4. Telefon: 151 — Sürgőny-cím: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. — Bucarestiben 50 bani felár. Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 36. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Péntek, 1934. február 16

Öregek és fiatalok

Irta: Dr. Nagy Sándor

Egy nagytekintélyű, idős államférfiu nemrég tartott beszédében azt tanácsolta az öregeknek, hogy vonuljanak vissza a közéletből és engedjék át ezt a szerepet a fiatalabb nemzedékeknek. Ez a felfogás nem elszigetelt, mert mindinkább általánossá válik a jelszó, mely kétségbevonja az öregek képességét és hivatottságát a közéleti munkálkodásra és a vezetéssel felruházni kívánja az ifjabbakat, akikben megvan a lelkesedés, a merészség, a lendület és főképpen a tetterő, hogy a kátyuból kiragadják a boldogulásnak és jólétnek mélyen bennrekedt szekerét. Hatalmas erővel támadt fel és dörömböl az ajtón az ifjúsági öntudat, mely ekként beszél: „Nyomorgunk és éhezünk. Hiába töltöttünk el hosszú éveket tanulással, vizsgára készülődéssel, hiába költötték el apáink vagyonokat a mi kitanítgatásunkra, hiába szereztük meg a diplomát, sehol elhelyezkedést nem találunk. Nem mehetünk a szabad pályákra sem, ott is csak nyomort látunk. Tudunk is, akarunk is dolgozni, de sehol nincsen munka-alkalom. Nem is gondolhatunk arra, hogy családot alapítsunk, meg vagyunk fosztva már azoktól az elemi jogoktól és örömeiktől is, melyeket a természet mindenkinek megadott létfenntartásának és az élet tisztaság elvezetéseinek megszerzésére, mert mint egy féltelmes, roppant kísértet, lebeg feletünk a nyomorúság, inger és kétségbeesés. Oh, ti öregek, akik iránt szeretettel és tisztelettel viseltetünk, lássátok be, hogy a ti erőitek nem alkalmasak már a mai problémák megoldására. Mit ér a ti eszetek, mikor az egész világ meg van boldulva? Mire mehetünk a ti bölcsességekkel, mely rendszerint csak az öregség adománya, mikor ma kevésbé, mint valaha, kormányoznak bölcsességgel? Mi hasznunk van a ti élettapasztalataitokból, melyekre lépten-nyomon rácsafol az élet? Mi jelentősége van a ti higgadságotoknak, mely a helyes ítékezés legfőbb kelléke, mikor, mint a kaleidoszkop, szüntelen körforgásban peregnek és forognak a legkülönbözőbb eszmék? Milyen tartalma van a ti tekintélyeteknek, mely a tisztelgetnek egyik alapja, mikor nem ismernek el tekintélyeket? Mit tudunk elérni a ti emberbarátságokkal, mely az emberi gyarlóság szemléletén és megbocsátásán alapszik, mikor a kiméletlenség és a szív keménysége lett urrá? Engedjétek bennünket előre, oh szent öregjeink, hadd kíséreljük meg mi megalkotni az emberiség szebb és boldogabb jövőjét!”

Am az az elmélet, mely a közéletben az ifjúságnak akarja megadni a primátust az öregség felett, teljesen új, csak mostanában keletkezett, a tapasztalatnak még nem volt tárgya és így a priori megvizsgálandó abból a két szempontból, vajjon igazságos-e és hasznos-e a tervbe veft nagy célok elérésére? Az öregségnek, mint az állami és társadalmi élet hordozójának, sok évezredes múltja van, amely a valláson alapszik.

Az öregség — valljuk be — egymagában még nem jelenti a bölcsességet, de a tehetetlenséget sem. Képtelenné és alkalmatlanná csak az az öreg ember válik, akinek testi és szellemi erői megfogyatkoztak. Minden általánosítás méltánytalanságra, tévedésre és szkepticizmusra vezet. Kétségfelen, hogy csak egyéni szelekcióról lehet szó, aminek zsinórmértékül szolgál a közéleti magartás és a társadalom megnyilvánuló közérzüllete. Ha feltételezzük is, hogy sokszor az ifjak tevékenysége hasznosabb lenne az öregek mérsékleténél, bizony a legtöbbször alkalmazható az a francia közmondás: „Le mieux est l'ennemi du bien” — a jobb ellensége a jónak.

Bizonyára a közéletben van az igazság: az

A kormánycsapatok Bécsben helyreállították a rendet

Egyes vidéki városokban még elkeseredett harcok folynak -- A halottak száma meghaladja az 1500-at -- Dollfuss rádió-annesztiája -- A Goethe-ház, a szociálisták utolsó menedéke, elesett -- A kisantani szociáldemokratái Ausztria önállóságáért -- A cseh szociálisták be akartak vonulni Ausztriába -- Az osztrák kommunisták Csehországból kapták a fegyvereket -- A pápa egyházi átokkal sújtotta a német fajelméletet

BÉCSBŐL jelentik: Az osztrák kormány ma délután kiadott hivatalos jelentése szerint, Bécs város területén ma délelőtt óta minden ellenállást megszüntettek a lázadó munkáscsapatok és a katonaság elfoglalta mindazokat az állásokat és házakat, amelyekben a védőszövetség tagjai három nap óta olyan szívósan védekeztek. A Duna tulsó partján, a Reichsbrücke, a legforgalmasabb hid közelében lévő munkástelepek és a Goethe- és Bebel-házak környékén is lecsendesedett a harc. Ez a két városi épület egész éjszaka folyamán ellenállott a kormánycsapatok ostromának, annak ellenére, hogy a katonaság ágyutűzzel ostromolta az épületeket. Reggelre aztán ezekből az épületekből is kifelé menekültek a munkások vé-

dő-örségének tagjai, akik a Wagram, majd Stadtlon felé menekültek és ezen a vonalon ásták be magukat. A katonaság széles fronton nyomom követi őket, de a munkások állandóan heves tüzeléssel akadályozzák a kormánycsapatok előnyomulását. Valószínűnek tartják, hogy a fokozatos visszavonulásnak az a célja, hogy lépésről-lépésre hátrálva, elérjék a cseh határt és átszökjenek cseh területre. A Goethe- és Bebel-házakat a munkások elmenekülése után a katonaság átkutatta és rengeteg fegyvert és lőszert találtak. A városi házakban, a pincékben elrejtőzött munkásszönyök előjöttek és ezek is segítségre vannak a kormánycsapatoknak a munkió és fegyverek elszállításában.

Olaszország Genf elé viszi az osztrák kérdést

GENFBŐL táviratozzák, hogy Olaszország népszövetségi delegátusa, Aloisi báró, ma váratlanul ideérkezett. Miután Genfben semmiféle ülészak nincs, ívetelét azzal magyarázzák, hogy Olaszország rendkívüli népszövetségi ülészakot akar összehívni az osztrák helyzet megvizsgálására.

Miután a bécsi rögtönítelő-bíróságok túl vannak terhelve munkával,

a kormány Bécs területére újabb két rögtönítelő tanácsot alakított.

amelyek már szintén megkezdtek működésüket. Gráci jelentés szerint az ottani rögtönítelő-bíróságok elé állított 24 munkásvezető ügyét a bíróság a rendes polgári törvényszékek hatáskörébe utalta.

Ebenseből érkezett délutáni jelentések szerint ott a munkásvédőrség tagjai ismét felvették a harci tevékenységet és megtámadták a csendőrségi kaszárnyát, amelyet el is foglaltak.

lefegyverezték a csendőrséget és bezárták őket a kaszárnyába.

Ezután a Heimwehrek ellen fordultak és megszállták a községi postahivatal épületét. Katonaságot küldtek ki ellenük, de eddig a lázadókat nem sikerült megfékezni. A nyugatmagyarországi **Fertőhegyesen** sem szüntek meg eddig a harcok. A munkáscsapatok itt két csendőrt agyonlőttek, de viszont a lázadók közül a kormánycsapatok nyolcvanhat letartóztattak. A délutáni órákban nagyszámu katonaság és csendőrség szállta meg a községet, mire

több nemzeti-szocialista, akik szintén részt vettek a kormánycsapatok elleni

öregeknek szükségük van az ifjakra és ezeknek az öregekre, akiknek azonban be kell látniok, hogy az eddiginél sokkal szélesebb teret kell engedniök az ifjúságnak, mert a mai helyzet azt parancsolólag követeli. Hiu, erkölcsi tartalommal nem bír az az öreg és lelkiismeretlen becsvágyó az a fia-

küzdelmekben, átszökött a magvar határon, ahol elfogták őket és tiltott határátlépés miatt 5—6 napi fogházra ítélték. A büntetés kitöltése után visszatoloncolják őket Ausztriába.

A főváros külső határában még a Laa-hegyen folyik a küzdelem. Ezen a helyen mintegy 2000 felkelő ásta be magát, de már tegnap a katonaság erős tűz alá vette őket. Újabb jelentés szerint a tüzérségi tüzelés hatása alatt ma délben 12 óra előtt

a Laa-hegyen lévő állásokban is kitűzték a fehér lobogót és a kétezer munkás fegyver nélkül előjött állásaiból.

Valószínű, hogy Dollfuss kancellár tegnap esti rádióüzenetében felajánlott amnesztia volt rájuk hatással. Ezt a felhívást különben a bécsi rádió ma délelőtt a kora reggeli óráktól kezdve minden félóban megismételte. A kancellár felhívásának más helyeken is eredménye volt, mert reggeltől a déli órákig több ezer fegyvert, 34 gépfegyvert és igen sok kézigrántót szolgáltatott be a hatóságoknak az önként jelentkező munkások. A Göthe-ház átvizsgálásánál megállapították, hogy ez a városi épület, amely több mint ezer kislakást tartalmaz,

a többi városi épületekhez hasonlóan, már eredetileg is védekezésre épült. A tetőkön formális betonfedezékek voltak a gépfegyverek számára

tal, aki az öregségnek és fiataliságnak egyensúlyát és egymásrataltságot belátni nem akarná, mert ez az öregségnél kicsinyeskedő makacsságot, az ifjúságnál jogtalan bitortást jelentene. Öreg és ifju között az összetartó erkölcsi erő: a közélet önzetlen és becsületes kultusza.

Világszenzáció!

A Városi Színházban

Világszenzáció!

ma este 9 órai kezdettel tartja

SERGE JAROFF

hírneves

DONI KOZÁK-KÓRUSÁVAL

egyetlen hangversenyét.

Jegyek 15-től 130 lejjig egész napon át válthatók Sándor Ferenc könyvesboltjában. Pénztárnyitás a színháznál este 8-kor.

és a tömör építkezés előnyösen szolgálta a védekezést. Az építők csupán azt hagyták ki a számításból, hogy a kormányhatalom ágyukat is vehet igénybe a házak ostrománál, viszont ágyutüz nélkül bevehetetlenek lettek volna ezek az épületek.

A vidékről érkezett jelentések szerint Grácban, Bruckban és Tirolban mindenütt helyreállt a rend. Salzburgban a munkások általános sztrájkot akartak provokálni, de a tartományi főnök rendeletet adott ki, hogy aki a munkahelyét elhagyja, az sehol sem alkalmazható. Erre a munkások újból felvették a munkát.

Ma délelőtt a Belvárosban egy autó haladt el gyors iramban a karhatalmi őrség előtt. Az őrség az autót megállásra szólította

fel, de a kocsi tovább rohant, mire az őrség tagjai utána lőttek és a benne ülő Bremner dr. ügyvédet az egyik golyó fején találta, úgy, hogy a szerencsétlen ember rögtön meghalt.

Halál helyett, — tíz évi fegyház

A bécsi rögtönítélő bíróság ma délelőtt halálra ítélte Kallas Albert 22 éves munkanélküli könyvkötőjét. A kötéltálati halálos ítéletet két óra múlva kellett volna végrehajtani Kallason, aki a reimszofi ellenállásnak volt a vezére. Az ítéletet azonban nem hajtották végre, mert Miklas szövetségi elnök helyt adott az elítélt kérvényi kérvényének és az ítéletet 10 évi fegyházbüntetésre változtatta át.

scheknek még volt annyi ideje, hogy kiadja a parancsot az általános támadásra. Ezt követően robbant ki a véresebbnél-véresebb események.

A tegnapielőtti sebesültek közül a bécsi kórházakban 125-en meghaltak.

Ezek között 39 asszony és 17 gyermek volt. A legtöbb asszony és gyermek a Marx-udvar harcai során sebesült meg.

Titokzatos repülőgépek Bécs fölött

Tegnap az esti órákban óriási riadalmat okozott Bécsben az a hír, hogy Kagranban a katonai állások fölött hat repülőgép jelent meg. A repülőgépek bombát és röpcedulákat dobtak le. A röpcedulák felszólították a katonaságot, hogy tegye le a fegyvert és csatlakozzon a munkássághoz. Kagranban a munkások ellen harcoló csapatokat

még az esti órákban kicserélték.

Az olasz lapok közül többen annak a véleményüknek adnak kifejezést, hogy az osztrák szociáldemokraták a fegyvereket a csenektől kapták. A csehszlovákiai munkásság ma délelőtt öt perces tüntető sztrájkot tartott és így adott kifejezést rokonszenvének az osztrák szociáldemokraták fegyveres ellentállása mellett.

XI. PIUS PÁPA

Vatikánvárosból keltezett jelentés szerint XI. Pius pápa meglegedését fejezte ki afölött, hogy Dollfuss kancellár és kormánya olyan eréllyel igyekszik gátat vetni a szociáldemokrata felkelésnek. A pápa kijelentette, hogyha Dollfuss nem nyul erős kézzel a zürzavaros eseményekbe, akkor Ausztria menthetetlenül a vörös terror, esetleg a bolsevizmus uralma alá kerülne.

Itt írjuk meg, hogy a Neue Freie Presse Rómából keltezett távirata szerint

XI. Pius pápa tegnap egyházi átokkal sújtotta a német nemzet-szociálisták fajelméletét és Rosenberg Alfrédnek az árja elméletéről szóló könyvét indexre helyezte.

sőbbi római jelentések meglegedéssel állapítják meg, hogy Dollfuss ura a helyzetnek

és ilyen körülmények között felesleges mindenennü beavatkozás Ausztria belügyeibe. Viszont, ha bizonyos körök kihasználnák a két ellenfél küzdelmét, úgy Olaszország kénytelen lenne mégis beavatkozni, hogy Ausztria függetlenségét biztosítsa.

A francia sajtó Ausztria függetlenségének végét látja a három napi eseményekből. Az Intransigeant megállapítja, hogy

Dollfuss Mussolini biztatására lépett fel erélyesen a szociáldemokratákkal szemben.

A lap szerint Dollfuss most nem viszi a Népszövetség elé a német-osztrák konfliktus ügyét, mert Olaszország megígérte, hogy fegyveresen védi meg Ausztria függetlenségét.

Az áruló távirat

Mint most megállapítást nyert, a munkásság készülődésére és terveire egy áruló távirat hívta fel a figyelmet. A linzi marxista fegyverraktár felfedezésekor Bernaschek szociálista vezér részére a következő szövegű távirat érkezett:

„Ernö és Anna megbetegedett, vállalkozást elhalasztani.”

A rendőrség gyanusnak találta a távirat szövegét és a gyanút megerősítette a munkásság látható lázas készülődése is. Amikor a rendőrség meg akarta szállni a fegyverraktár épületét, sortűz fogadta. Bernascheket és társait még akkor éjjel letartóztatták. Az utolsó pillanatban Berna-

A Bécsből elmenekült kommunista vezetők Pozsonyban izgattak Ausztria ellen

Itt írjuk meg, hogy Pozsonyban délután nagyobb embercsoport gyűlt össze az ottani Hal-téren, ahol Steiner Gábor kommunista képviselő szónoklatot tartott és

arra uszította hallgatóit, hogy valami módon lépjenek akcióba az osztrák szociálisták segítségére.

Amikor a rendőrség tudomására jutott a rögtönzött népgyűlés, nagyobb rendőri készültséget küldtek ki, amely elfogta a kommunista képviselőt és néhány asszonnyal és férfival együtt az ügyeletre szállította. Amikor a menet elindult, a tömeg követte és a rendőrök helyzete mind fenyegetőbbé vált, úgy hogy végül is lovasrendőröket kellett küldeni. A tö-

meg ennek közeledtével elszéledt, de később a mellékutcákban ismét összegyűlt és az osztrák konzulátus elé vonult, amelyet rendőri kordon vett körül. Itt a tüntetők szétszóródtak.

Most derült csak ki különben, hogy Julius Deutsch dr., az osztrák védőőrség egyik vezére, akinek hollétéről napok óta senki sem tudott, ma éjszaka Pozsonyba érkezett és a Savoy-szállodában az ötödik emeleten szerény egyágas szobát bérelt magának. Pozsonyi tudósítónk megállapítja, hogy Bauer Ottó, az osztrák szociáldemokrata balszárny másik harcos vezére, aki szintén napok előtt eltűnt, jelenleg még nincs Pozsonyban és úgy tudják, hogy Bécsben tartózkodik.

A romániai szociáldemokraták Ausztria függetlenségéért

BUCURESTIBŐL jelentik, hogy csütörtökön délelőtt megjelent Tatarescu miniszterelnök előtt Jumanca, Fluera és Lothar Raduceanu szociáldemokrata vezetők, akik arra kérték a miniszterelnököt, hogy diplomáciai uton intervenáljon Ausztria függetlenségének fenntartása érdekében és hasson oda, hogy a demokratikus rend az osztrák köztársaságban biztosítható, mert ez az egyetlen garancia arra, hogy Európa békéjét sikerül fenntartani. Hasonló akciókat kezdeményeztek a szociáldemokrata vezetők a kisantant másik két államában is.

A kormány által kiadott délutáni hivatalos jelentések szerint a karhatalmi csapatok urai a helyzetnek és csak egy-két helyen folyik még harc a szociálista munkásság és a katonaság között. A délutáni jelentések alapján tehát arra lehet következtetni, hogy belpolitikai meglepetések Ausztriában egyelőre nem várhatók,

az uralmat — most már teljesen a diktatúrára támaszkodva — a Starhemberg-Dollfuss-Fey koalíció veszi át,

amely — egyelőre még homályosan körvonalozott keretek között — az ugynevezett austro-fascizmust igyekszik megvalósítani. A belpolitikai meglepetések helyett ma a déli órákban olyan hírek terjedtek el a külföldi sajtóban, amelyek elsősorban külpolitikai szempontból keltettek feltűnést.

MUSSOLINI

Elmaradt az olasz bevonulás

A délelőtti folyamán római jelentések arról számoltak be, hogy az osztrák események hatása alatt

az olasz kormány csapatokat vont össze az osztrák határon.

Bozenből és Udinéből két hadtest érkezett az osztrák határra. Belgrádi jelentés szerint az osztrák kormány azzal a megkereséssel fordul majd a Népszövetséghez, hogy a legutóbbi napok eseményeinek következtében

Olaszország szállja meg Ausztriát. Belgrádban ez a hír nagy nyugtalanságot okozott, mert hangsúlyozták, hogy Jugoszlávia nem maradhatna érdektelen abban az esetben, ha északi határain is olasz katonák állanak. Ké-

Feléledtek a harcok Bécs külső kerületeiben

A késő éjjeli órákban érkezett jelentések szerint, csütörtökön délután Bécs több pontján váratlanul feléledtek a harcok és a munkásság egyes kerületekben újabb ellentállásba ment át. A Marx-udvarból, amely ellen a karhatalom tudvalevőleg két nappal ezelőtt ágyutüzet adott le, a délután folyamán újra lövöldözés hallatszott: a munkásság sortüzzel fogadta a rendőrségi közegeket, akik fegyvereiket el akarták kobozni. Véres összeütközésekre került a sor a XXI. kerületben is. Komoly harcok színhelye volt ma Bécsujhely is, amelynek lakossága túlyomó részben szociáldemokrata érzelmű. A kormány mindaddig nem indított erősebb támadást Bécsujhely ellen, amíg a fővárosban nem lett ura a helyzetnek, mert nem akarta erejét szétforgácsolni. Ma sor került a bécsujhelyi szociáldemokrata szervezetek felosztatására és a fegyverek összeszedésére is. A szociáldemokraták erős tüzeléssel fogadták a karhatalmat, amelyet megadásra készítették, úgy, hogy még az esti órákban sem sikerült a szociáldemokraták állásait megközelíteniük. Salzkammergutban és Ebenseeben a szövőgyár és a sóbányák munkásai hatalmukba kerítették a csendőrség épületét és a legénységet, valamint a Heimwehr-osztagokat lefegyverezték. Az Ebensee közelében lévő alagutat a munkások felrobbantották és a hegyeken igyekeznek most állásokat építeni. Az összes kerületekben 34 gépfegyvert, tizezer puskát és száz géppuskát foglaltak le. A Times bécsi tudósítója szerint, a halottak száma meghaladja az ezeröttszázat. A Floridsdorf és a Marx-udvarban talált fegyverek, valamint municions ládák a cseh „Fiskof” jelzést viselik.

Bécs belvárosaiban már elült az izgalom és szombat estére a hatóságok engedélyezték a színház- és mozielőadásokat.

Wallisch él — és menekül

A Neue Freie Presse külön tudósítójának jelentése szerint Mura a/d Bruckban Wallisch Kálmán felkelőit szétugrasztották és a városban helyreállt a rend. Maga Wallisch a közeli hegyekbe menekült, ahova egy si-járórt küldtek utána. Miután ő nem tud sielni, ilyen körülmények között a csakis sivel járható terepen valószínűleg nem tud majd megmenekülni üldözői elől.

A felkelők lefegyverzése egész délután nyugodtan folyt. Sokan jelentkeztek az őrszobákon és itt adták le fegyvereiket. Ezeknek nagy része azt állította, hogy a fegyvereket az uccákon és kertekben találták. A Laa-hegy megszállása harc és véráldozat nélkül ment végbe, tekintettel arra, hogy a felkelők ki voltak éhezve és félig meg voltak fagyva. Egyes községi házakban a munkások a gépfegyvereket nem akarták átadni és ezért a karhatalomnak a fegyverek összeszedését ágyuk fedezete alatt kellett végeznie. Floridsdorfban teljesen megszűnt az ellenállás. A szociálisták automobil-osztagának vezetőjét: Lang Károlyt, aki itt a harcokat irányította, őrizetbe vették.

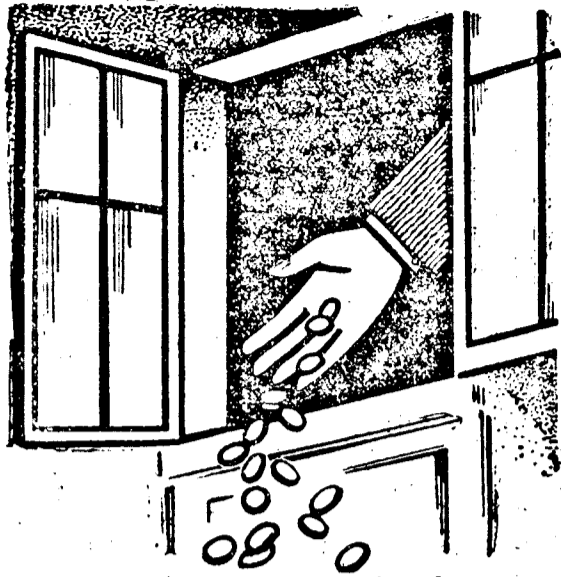
Lord Simon: „Az egyik állam nem avatkozhatik a másik belügyeibe!”

A londoni osztrák követséget megerősített rendőrkordon veszi körül, hogy a követség ellen irányuló esetleges támadásokat megakadályozza.

Az angol munkáslapok gyűjtést indítottak az osztrák szociáldemokraták felszámolására.

A gyűjtést a szállítómunkások szakszervezete ezer fontos adománnyal nyitotta meg. Az alsóházban ma több interpelláció hangzott el az osztrák kérdésben. Az egyik munkásképviselő azt kérdezte Sir John Simontól, hogy hajlandó-e az osztrák kormány az ausztriai események miatt a Népszövetséget rendkívüli ülészsakra összehívni. A külügyminiszter az interpellációra a következő választ adta:

— Az angol kormány éber figyelemmel kíséri az ausztriai eseményeket. Minden bizonyossággal az alsóház is egyetért a kormánnyal abban, hogy egyik állam nem avatkozhatik a másik belügyeibe. Ausztria ügyét egyébként maga az osztrák kormány akarja a Népszövetség elé vinni.

KIDOBJA PÉNZÉT AZ UCCÁRA, AKI SILÁNY LÁMPÁT VÁSÁROL.

A világítási költségnek mindössze 6%-át teszi ki az izzólámpa ára, míg 94% áramköltségre esik. A silány lámpa azonban jóval több áramot fogyaszt.

A silány lámpa tehát nagyon drága mulatság még akkor is, ha a lámpát ingyen osztogatnák és nem kerülne pénzbe.

Pénzért tehát olcsó fényt akkor kap, ha a kitűnő minőségű gazdaságos „TUNGSRAM” izzólámpát használja

A német hadsereg jelenlegi felkészültségére kíváncsi Franciaország

Nyilvánosságra hozták a német leszerelési emlékiratra adott francia válaszjegyzék szövegét

Párisból jelentik: Ma hozták nyilvánosságra a január 19-iki német leszerelési emlékiratra adott francia válaszjegyzék szövegét. A francia jegyzék sajnálattal és csodálkozással állapítja meg, hogy a német kormány nem tartotta szükségesnek, hogy a német javaslatokat enyhítse és nem jelölte meg szabatosan azok horderejét, úgy hogy a francia kormány a német emlékiratban

nem talált elég tájékozódást abban a kérdésben, hogy mi a német kormány álláspontja az ellenőrzés tekintetében.

A hadianyagok ügyében az egyenlőség megteremtése, vagyis annak az engedélynek a megadása, hogy Németország is rendelkezzen azokkal az anyagokkal, amelyeket más nemzetek tartanak, de amelyeket Németország számára most eltiltanak, csak akkor következik be, ha a német hadsereget átalakították s ha a nem katonai szervezeteket beolvasztották a leszerelési egyezményben megállapítandó rendes állományba. Egyelőre készítő jellegű német-francia vita csak akkor járhat eredménnyel, ha egyetértésre jutottak bizonyos meghatározott alaptételekben. Sajnos, ma távolról sem ez az eset, amelyet nyilvánvaló tények bizonyítanak. Így például bizonyos nyilvánosságra hozott okmányokból kiderült, hogy

a német hadsereg, mint szervezet, létszáma ereje katonai ereje tekintetében már most is olyan segítyforrásokkal rendelkezik, amelyek a békeszerződés rendelkezéseivel semmiféle viszonylatban nem állanak.

és amelyeket a későbbi összehasonlítások alkalmával majd szintén figyelembe kell venni. Mielőtt a jövőt szemügyre vennénk, épp a jövő tisztázása szempontjából figyelembe kell venni a jelent is.

Benes Párisba érkezésével kapcsolatban a „Paris Soir” azt írja, hogy óriási tárgyalási anyag

vár a cseh külügyminiszterre. Az anyag egyik legfontosabb pontja az osztrák kérdés. Csehszlovákia ugyanis nem tűrheti, hogy egy nagyhatalom — legyen az Olaszország vagy Németország — befolyást nyerjen Ausztriában.

Pacha Agoston dr. timisoarai püspök kihallgatása Hitler német kancellár előtt

Berlinből jelentik: Hitler német birodalmi kancellár ma délben Hess Rudolf birodalmi miniszter jelenlétében kihallgatáson fogadta Pacha Agoston timisoarai püspököt. Kreuter Ferenc képviselőt, a romániai német frakció elnökét és a külföldi katolikus németek birodalmi egyesületének vezetőjét, Scherer Kálmánt.

A kancellárnak úgy mutatták be a püspököt, mint a délkelet-európai katolikus németiség képviselőjét. Pacha püspök a bánátiak üdvözlését tolmácsolta és Isten áldását kérte Hitler nagy művére, amely a német nép megújulására, ujjáépítésére irányul.

CORSO-MOZGO! mai műsora!

RAMON NOVARRO

a legdaliásabb keleti Don-Juan leghatalmasabb filmje

Ezeregy éjszaka!

(Kairói éjszakák).

Csodás keleti történet, eredeti kairói felvételek, nagyszerű rendezés, modern eszelekmény, nártnernöje: MYRNA LOY.

Propaganda helyárak.

Lei 10, 15, 20.

Szenzáció! Megnyilt „ERIKÁ” cipőüzlet! Lutheránus templommal szemben. Szenzáció!
3 pár márkás cipőt vásárolhat egy pár cipő árában.

Aradi uriasszony tragikus halála

Hashártyagyulladását kapott Ordelt
Lászlóné. Pénteken délután temetik

Tragikus körülmények között, megdöbbenően váratlanul hunyt el csütörtökön reggel hat órakor az aradi Posgay-szanatórium egyik különszobájában Ordelt Lászlóné, Ordelt László ismert aradi drogériatulajdonos felesége, szül. Andrády Katalin. A feltűnő szépségű uriasszony a múlt hét végén még a legjobb hangulatban készült a Magyar Bábra. Szombaton este öltözködés közben heves fájdalmak lepték meg, annyira, hogy nyomban orvosért küldtek. Dr. Palágyi Jenő, a család kezelőorvosa rövid idő múlva meg is jelent az uriasszony betegágyánál és megállapította, hogy Ordelt Lászlónénál hashártyagyulladás tünetei jelentkeztek. A belgyógyász nyomban megtette a szükséges intézkedéseket, úgy hogy a beteg állapotában még az éjszaka folyamán javulás mutatkozott.

Hétlőn éjszaka hirtelen újra rosszabbodott az állapota, úgy hogy szükségesnek tartották az orvosi konzilium összehívását. A nagybeteg urinónél csakhamar megjelentek dr. Bologh, dr. Schmidt, dr. Posgay és dr. Palágyi orvosok, akik arra a megállapításra jutottak, hogy az uriasszonynak feltétlenül szanatóriumi kezelésre van szüksége. Nyomban megtörtént minden intézkedés és kedden az ebédutáni órákban mentőautó állott meg Ordelt Lászlóné Dácia-szállóbeli lakása előtt és a beteget a Posgay-szanatóriumba szállította. Itt ismét tüzetes vizsgálat alá vették és most már nyilvánvaló lett, hogy a hashártyagyulladás komplikálódott. Ordelt Lászlóné állapota már ekkor aggasztóan rosszabbodott és orvosi sürgős operatív beavatkozásra határozták el magukat.

Az operációra szerdán éjszaka 11 órakor került sor. A sebészek megdöbbenve konstatálták, hogy a gyulladás a hasüregbe húzódott fel. Ordelt Lászlóné életbenmaradásához ekkor már kevés reményt fűztek.

Az urinó ereje egyre hanyatlott, szíve mind lassabban működött és anélkül, hogy eszméletét egy pillanatra is visszanyerte volna, reggel hat órakor kiszenvedett.

Ordelt Lászlóné halála, amely kiragadta őt szerettel közül, mély megdöbbenést és őszinte részvétet keltett városzerte. A rokonszenves uriasszonyt igen sokan ismerték, mindenki szerette és becsülte a jókedélyű urnót, aki még néhány nappal ezelőtt a legjobb hangulatban volt együtt társaságával. Halálát mélyen sújtott férjén kívül nővére, Zsedelyi Istvánné, unokahuga, Kabdebó Luci és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése február 16-án délután 4 órakor lesz az aradi felsőtemető halottasházából.

Kártérítési kereset egy törött láb miatt

A jövő héten dönt az aradi törvényszék

Az aradi törvényszék Herb—Mandru tanácsa ma délelőtt tárgyalta le azt a kártérítési keresetet, amelyet Schissel Lajos aradi mérnök indított Varga Kálmán háztulajdonos ellen.

A kereset szerint Schissel Lajos az elmúlt év augusztus 25-ikén látogatást tett Varga Kálmán Strada Eminescu 10. szám alatti házában, amely akkor éppen javítás alatt állott. A ház folyosóját és lépcsőit olajjal öntötték fel és a mérnök, amikor távozni akart, a lépcsőkön megcsuszott és oly szerencsétlenül esett, hogy lábát törte. Schissel Lajost szanatóriumba szállították, ahol azonnal ápolás alá vették. A sérülés azonban oly súlyos volt, hogy négy hónapig kellett fekvődni és ma is csak bottal tud járni. A bíróság az ügyben több tanút hallgatott ki és úgy döntött, hogy ítéletet a jövő hét csütörtökén, vagyis február 22-én hirdet.

A lelkek megújítását és a fegyelmet hirdeti Doumergue kormánya

Doumergue: „Minden veszedelmes meglepetést idején el kell
háritanunk!”

Párisból jelentik: A francia Kamarában Doumergue miniszterelnök, míg a szenátusban Chéron igazságügyminiszter, ma a következő kormánynyilatkozatot olvasták fel:

— Az Önök elé lépő kormány azért alakult meg, hogy megvalósítsa a teljes pártközi békét. A legutóbbi napok véres és gyászos eseményei után, a kormány azon a nézetten

DOUMERGUE

van, hogy a pártközi béke az egész ország népének óhaja. A kormány sürgős feladata, hogy a pártközi béke megoldásával lehetővé tegye a lelkek megnyugvását, hogy így minden szenvedélytől mentesen lásson hozzá további feladatainak elvégzéséhez, hogy kiku-

tassa és megbüntesse a bűnösöket, bárkik legyenek is azok. Az igazságszolgáltatás e feladatain kívül vannak a kormánynak egyéb feladatai is, amelyek nem kevésbé sürgősek.

Keresztül kell vinni a lelkek megújítását és bizonyos fegyelmet kell teremteni.

Fegyelmet, hogy azok, akik kormányoznak, tekintéllyel bírjanak és hogy akiket kormányoznak, tiszteletben tartsák e tekintélyt. Nem kevésbé szükséges a pártközi béke megvalósítása azért is, mert ez teszi lehetővé a leggyorsabban azt, hogy az ország elé lépessünk azzal a költségvetéssel, amely a francia pénz állandóságának és szilárdságának lesz tökéletes biztosítéka. A bizalom helyreállításával lehetővé fog válni az ország gazdasági életének fellendítése és a munkanélküliség leküzdése.

— Külpolitikai szempontból szintén sürgős a pártok fegyverszünete és az, hogy a kormány nyugodtan végezhesse munkáját. A nemzetek egyetértésének megvalósítása jelentős tény egy a világbéke, mint Franciaország biztonságának szempontjából is. Csak

a belső béke teszi lehetővé számunkra, hogy Franciaországot keliően képviselhesük a most folyó nemzetközi tárgyalásokon és hogy minden veszedelmes meglepetést idején elháritsunk.

Az ülés végén a francia Kamara

a Doumergue-kormánynak 402 szavazattal, 125 ellenében bizalmat szavazott.

A szenátus csak egész rövid ülést tartott, amelyen a kormány nyilatkozatát általános helyesléssel fogadták.

Módosítják Einstein világhírű relativitási elméletét

A február hó 13-iki napfogyatkozás tudományos megfigyelésének legújabb
eredményei — A világegyetem rációfolt Einstein számadataira

Londonból jelentik: Amint néhány nappal előbb beszámoltunk róla, február 13-ról 14-re virradó éjszaka egy Romániában nem látható teljes napfogyatkozás volt. Ebből az alkalomból asztronómusok nagy serege utazott fel Losap szigetére, hogy lefotografálják a ritka tüneményt és tanulmányozzák a fényugaraknak a nap közelében való elhalását, amelynek tételét ismeretesen Einstein professzor állította fel először. A napfogyatkozás Ausztráliában, a Csendes-Oceán szigetein, Kínában, Japánban, Kelet-szibériában és az Illaskaj félszigeten volt látható és összesen két perc 53 másodpercig tartott.

Bár a napfogyatkozás Európában nem volt látható, tudományos körökben nagy érdeklődéssel néztek elébe. Ez a tünemény ugyanis Einstein tudományos teóriájának kipróbálására szolgál. A Lavoisier-elméletet, mely szerint az anyag nem vész el, a kortársi tudósok megdöntötték, megállapítva, hogy adott esetben igenis az anyag elvész. Einsteinnak sikerült a relativitás elméletéből levont következtetésekkel az egész világegyetemet lemérni. Az ő számításai szerint

egy fényugár az egész kozmoszt mint
egy 50 millió év alatt járja be.

Einstein felfogása szerint a végtelen nem létezik, a tér görbe, tehát véges. 1918-ban azután a tér görbességét lemérve, jutott el Einstein a fentebbi számhoz. Lemaire belga asztronómus 1927-ben felállított tétele szerint

a világegyetem egyre nő és rövid időn belül kétszer akkora lesz, mint ma.

A Wilson-hegyen működő asztronómiai megfigyelő-állomás nemrégiben lemérte a két körfolt közötti távolságot s úgy találta, hogy ez a távolság közel száz millió fényévet tesz ki. Ez a fantasztikus távolság túlhaladja az einsteini elmélet által felállított méretet. Éppen ezért egyesek azt hiszik, hogy a relativitás elmélete rövidesen helyesbitésre fog szorulni.

Tűz az Andrényi-cég oradeai vasraktárában

Ismeretlen körülmények között gyulladt ki a
tetőzetén kétszáz fa láda

Oradeáról jelentik: Az elmúlt éjszaka folyamán veszedelmesnek ígérkező tűz keletkezett az oradeai Andrényi Károly és fia cég vasraktárában. A raktárhelyiség mellett lévő alacsony tetőn helyeztek el mintegy kétszáz faladát és azok eddig még ismeretlen körülmények között kigyulladtak. A tüzet az éjeli őr fedezte fel, aki értesítette a tűzoltóságot. Mire a tűzoltóság megérkezett, a hatalmas szél következtében a tetőzet nagy lángokkal égett. Serac tűzoltóparancsnok vezetése mellett négy oldalról kezdték a tüzet lokalizálni, ami másfél órai megfeszített munka árán sikerült. Miután a tetőzet nem rongálódott meg nagyon, csak a ládák nagyrésze égett el, a kár összege csekély. Az ügyben különben vizsgálatot indítottak.

Visszahelyezik Aradra a CFR-igazgatóságot

A bucaresti-i rádió-bemondó adott hirt legelőször az aradi intervenciók sikeréről — Zamfirescu CFR-felügyelő nyilatkozata

A bucaresti-i rádió tegnap esti hírei között olyan határozatról számolt be, amely közléről érinti Arad gazdasági életét és amely Arad egyik régi és sokszor felpanaszolt sérelmét orvosolja. Mint az Aradi Közlöny nemrégiben jelentette, a vasuti tisztviselőknek egy küldöttsége memorandumot nyújtott át Marcus Mihály dr. aradi képviselőnek, a liberális-párt aradi tagozata elnökének, akit arra kért, hogy

interveniáljon illetékes helyen a három évvel ezelőtt Timisoarára áthelyezett vasutigazgatóság visszahelyezése érdekében.

Az akcióba ekkor a Kereskedelmi és Iparkamara, valamint Arad számottevő gazdasági körei is bekapcsolódtak és Marcus Mihály dr. ígéretet tett arra, hogy képviselőtársaival, valamint Groza János dr. prefektussal és Ursu János dr. polgármesterrel együtt, mindent elkövet azért, hogy ismét Aradra kerüljön a CFR üzletvezetőség.

Emnek az akciónak eredménye máris mutatkozik, amennyiben a bucaresti-i stúdió által tegnap este leadott hír szerint.

a CFR-igazgatóság már döntött a vasut-

igazgatóság ügyében és úgy határozott, hogy az igazgatóságot Aradra helyezi át.

A határozatról eddig sem Timisoarára, sem Aradra nem érkezett hivatalos értesítés. A kérdéssel kapcsolatban beszélgetést folytattunk Zamfirescu aradi CFR inspektorral, aki munkatársunknak a következőket jelentette ki:

— Pozitívumot egyelőre nem mondhatok, tekintettel arra, hogy felettes hatóságaimtól mindeddig nem kaptam a visszahelyezésre vonatkozólag hivatalos intézkedést. A bucaresti-i rádió által leadott hírről magam is tudok. Eszerint

a CFR vezérigazgatósága az 1931. május elseje előtti helyzetet állítaná vissza, azaz, hogy az üzletvezetőség Timisoarára elhelyezett osztályai Aradra kerüljenek vissza.

Legutóbb olyan verziók is keringtek, hogy esetleg csak a vontatási osztályt helyezik vissza Aradra. Természetesen mindennemű kombináció fölösleges, mert abban az esetben, ha vezérigazgatóságunk valóban meghozta a rádió által közölt határozatot, akkor annak minden bizonnyal már a közeljövőben érvényt szerez és akkor úgy Timisoarát, mint bennünket néhány napon belül értesít intézkedéséről.

Hat megye területére terjed ki a jövőben az aradi mezőgazdasági kamara hatásköre

Feloszlatják a mezőgazdasági kamarák tanácsait -- Hejyükbe öltagu vezetés kerül

Ma került nyilvánosságra a mezőgazdasági kamarák ujászervezéséről szóló törvény, melynek egyik vezérelve tudvalevőleg az, hogy az országot gazdasági kerületekre osztja fel és az eddigi 48 mezőgazdasági kamara helyett csak 12 kamarát hagy meg. Ezek a mezőgazdasági kamarák a következő székhellyel fognak működni: Constanta, Craiova, Bucuresti, Braila, Chisinau, Cernauti, Iasi, Roman, Arad, Sighet, Cluj és Brasov. Az aradi Mezőgazdasági Kamara körzetébe a következő megyék fognak tartozni: Timis-Torontal, Arad, Severin, Caras, Hunedoara és Bihor. Így tehát az aradi kamara hatásköre a jövőben hat megyére terjed ki.

A törvénytervezet szerint, úgy mint a múltban, a mezőgazdasági kamarák ezentul is választanak szenátorokat. A választási körzetek Bucurestiben, Clujon, Brailában és Iasiban lesznek. Az egyes mezőgazdasági kamarák tanácsainak választott, jogszerinti és kinevezett tagjai lesznek. Megyénként minden helyi mezőgazdasági tanács öt tagot választ, akiket a kamarai tanácsba küld. A jogszerinti tagok a földművelésügyi és állategészségügyi inspektorokból, az erdészeti felügyelők, a megyei mezőgazdasági tanács főnökeiből és a szövetkezetek kiküldötteiből kerülnek ki. A miniszter rajtuk kívül kinevezhet földműveseket is tanácsstagokká, ezeknek száma azonban nem haladhatja meg a tanács összes tagjainak 25 százalékát. A jövőben minden megyében egy öltagu mezőgazdasági tanácsot választanak,

amely abban a megyében mint a mezőgazdasági kamara szekciója működik.

A jelenlegi mezőgazdasági kamarák vagyona jog szerint az új mezőgazdasági kamarák tulajdonába megy át. A jelenlegi megyei mezőgazdasági kamarák, valamint a kamarai unio tisztviselőit a földművelésügyi minisztérium költségvetésébe helyezik át és a minisztérium dönt az egyes kamarákhoz vagy uniohoz szükséges tisztviselők kinevezése fölött. Azon tisztviselőket, akik nem felelnek meg a köz-tisztviselők számára előírt követelményeknek, rendelkezési állományba helyezik. A törvény életbelépésének napján úgy a mezőgazdasági kamarák, mint azok szövetségének tanácsai feloszlatottaknak tekintendők. A kamarák élére átmeneti bizottságokat nevez ki a kormány és interimár-bizottság veszi át a mezőgazdasági kamarák uniojának ügyvitelét is. A törvényt előreláthatólag a közeli napokban megszavazák és ekkor megkezdődik az aradi Mezőgazdasági Kamara ujászervezése is. Az aradi kamarának ezentul természetesen fokozott aktivitást kell kifejtenie, mert az eddigi egy megye helyett a jövőben hat megye tartozik hatásköre alá.

A SELECT-mozgó holnapi premije:

A levegő királyai

Paramount-szágér, a lecszebb, leg-hatásosabb repülőfilm.

Főszereplői:

Fredric March,
Cary Grant,
Carole Lombard,
Jack Oakie.

THERMOGÈNE

meleget fejleszt és leküzd a köhögést, a spanyollázatot, a rheumát, a derékfájást és az idegzsábat.

A Thermogen, mint egy egyszerű vatta lesz a bőrre rátéve. Előnyösen pótolja a borogatásokat, a mustár, huzó és egyéb tapasztokat, masszírozás és más dörzsölés, amelyek tulajdonságait egyesítik.

Vezérképviselő: I. DILLAN, Bucuresti, I., Str. Pitar Moş 6. 125

Kapható a világ összes gyógyszer-tá-raiban és drogériáiban.

Himnusz-affér

a budapesti sport-ünnepélyen

Clujról jelentik: Dr. Nistor Virgil, Cluj helyettes polgármestere kinos incidensről tett jelentést a román sportszövetségnek a legutóbbi budapesti korcsolya-versenyekkel kapcsolatban. Az elmúlt vasárnap tudvalevőleg Budapesten szerepelt a cluji KKS csapata, a mely a budapesti BKE tagjaival mérte össze erejét. A versenyzőket dr. Nistor Virgil helyettes polgármester és a sportszövetség kiküldöttje kísérte Budapestre. A versenyzők és a delegátusok ma érkeztek haza és ekkor dr. Nistor Virgil bejelentette, hogy súlyos sérelem érte őket, amiért elégtételt fognak kérni.

Vasárnap bonyolódott le az osztrák-magyar korcsolya-verseny. Dr. Nistor bejelentése szerint a verseny alkalmával a zenekar úgy az osztrák, mint a magyar himnuszt eljátszotta és csak a románt nem. Az esetről a román kiküldöttek jelentést tettek a budapesti román követnek, majd pedig értesítették arról a román sportszövetséget is. Félhivatalos magyar sportkörök egyébként kijelentették, hogy a román versenyzőket távolról sem akarták megsérteni és a román himnuszt azért nem játszották, mert nem nemzetközi, hanem városközi mérkőzésekről volt szó és ezért úgy gondolták, hogy nem kell nemzetközi versenyeken szokásos formalitásokhoz alkalmazkodniok.

Central-mozgó: Premier, Giacomo Lauri-noristának első filmje: NÁPOLYI SZERENAD, amelynek főhősi szerepét Pietro Mascagni komponálta. A lebillincselő cselekmény színhelyei: Velence, Róma, Nápoly, Capri szigete és Verona. A többi főszereplők: Liliane Dietz, a ragyogó szépségű szökevény, Vittorio de Sica, Eduard Sledel, aki bőkezűen gondoskodik a humorról. — Kiegészítő műsoroként: SZÖKE SZAKÁLL A VARIETÉBEN. — Helyárak: 12, 15, 20 és 25 lej, repülőbéllyeggel együtt.

Select-mozgó: Ma utoljára: HULLÁMOK KIRÁLYA Viglákék. Főszerepekben: William Haines és Madge Evans. — Reprizhelyárak: 7, 10 és emeleten 15 lej, repülőbéllyeggel együtt.

Pest mégis nevet

a TERÉZKORUTI SZINPADON!

A szezon legjobb zsebes, táncos, aranyos és mulatságos revüje 40 szereplő, Casino görliök.

Adler Tibor—Fejér György két zen. orán. Jazz zenekar. Ragyogó díszletek. Káprázatos ruhák. Budapest legjobb komikus gárdája. H. csék és Sajo stb. s.b.

Vasárnap délután a 10. és est. műsor. — Legdrágább hely P 4.50. Délután P 3.— 560

Február 17-én Hellas-estély a Fehér Keresztben

Aradi impressziók a bécsi véres polgárháboru poklából

Bruckner Sándor aradi kereskedő hazaérkezett Bécsből -- Hogyan tört ki a harc? -- Menekülnek az idegenek

Bécs, a dal, a tánc, a szerelem egykor könnyelmű, kedves városa már két nap és két éjszaka óta a polgárháboru lázalmában él, a testvérharcok lázító-dalait éneklés és a forradalmi forgószél véres haláltáncát járja... Mára ugyan lecsillapult a harci tűz, a kormány karhatalma urrá lett a forradalmi megmozdulások felett, azonban Bécs egyik-másik külvárosában még a késő éjszakai órákban is áll a harc és az édes valcer, a dal és muzsika legendáshírű városa még mindig a felfordulás képét nyújtja.

Ebből a felforgatott osztrák fővárosból érkezett ma haza Bruckner Sándor kereskedő, aki ugyyszólván az utolsó percben menekült el Bécsből, még mielőtt a helyzet válságosra fordult volna. Bruckner Sándor február elején utazott fel Bécsbe, ahol üzleti ügyeit intézte. Több mint egy hetet töltött el az osztrák fővárosban s ezek alatt a napok alatt az idegen igazán nem gondolta volna, hogy ez a tiszta, abszolút nyugati kulturájú, gyönyörű főváros néhány óra alatt csatatér képét ölti magára és minden megáll, minden felbomlik ebben a hatalmas életcirkulációjú fővárosban, ami civilizációt jelent.

— Hétfőn délelőtt már nyugtalanság, különös idegesség lógott a levegőben — kezdi Bruckner Sándor elbeszélését a bécsi forradalom kitérőéről. — Bármelyik idegennek is felüthetett, hogy az uccán emberek csoportosultak, minden különösebb ok nélkül összeálltak beszélgetni, suttogni, ami Bécsben a legnagyobb rendellenességre vall. Már két ízben voltam Bécsben olyankor, amikor sztrájk volt kitérőben, sőt a sztrájkok időtartama alatt is s így tudtam, hogy ha valami készül, az elsősorban is a villamos üzemek munkásainak sztrájkjával kezdődik.

— Miközben dolgaimat intéztem, nem engedtem el az autótaxit, mert a levegőben éreztem a villamosstrájk kitörését... Déli fél 12 óra tájban már hírek érkeztek a vidékről: „Linzben áll a sztrájk!” — mondották az üzletekben és az alkalmazottak kiállottak az üzletek elé megbeszélni a legközelebb várható eseményeket. „Linzben véres események robbantak ki!” — suttogták az uccákon.

Bruckner Sándor izgalmas élményekkel teli elbeszélésének során elmondja ezután, hogy amikor délben a villamosművek központjában hirtelen a sztrájk jeléül kikapcsolták az áramot, Bécs valamennyi pontján egyszerre automatikusan leálltak a villamoskocsik.

A polgárháboru kitörése

— Éppen a Ringen mentem keresztül autótaxin — folytatja — amikor, mint egy elszakadt filmszalagon, hirtelen leálltak a villamoskocsik. Hosszu sorban állott egymás hegyénhátán valami husz villamos s az emberek csak ültek helyükön — tanácsotlanul. Nem mintha nem tudták volna, hogy mi történt s mi van készülöben az osztrák fővárosban, de azzal nem voltak tisztában, hogy mitévők legyenek... Egy néhány órára megállott az élet Bécsben, hogy azután pokoli erővel törjön ki a testvérharc, a borzalmas polgárháboru...

Ami ezután következik Bruckner Sándor elbeszélésében, tudósításainkból nagyrészt ismeri az aradi közönség. Mégis kiragadunk néhány érdekes részletet, amely színes fotomontázs a Bécsben lejátszódott eseményeknek aradi szemmel nézve. Elmondja, hogy még mielőtt tudta volna, mi van Bécsben készülöben, elhatározta, hogy hazaútazik, mert dolgát sikeresen elvégezte az osztrák fővárosban. Most természetesen néhány elintéznivalója végzetével igyekezett ki a pályaudvarra.

— Taxit sehol sem lehetett kapni. Láttam, amint tiszseren összegekkal licitáltak egymásra azok, akik megunták várni a villamosok

forgalmának megindítását s különösen azok az idegenek, akik menekülésszerűen elhagyták Bécsét. Szerencsém volt, hogy nem engedtem el a taximat és soffiőröm magyar fiú lévén, nem hagyott cserben... Amint a pályaudvar felé robbogtam, messziről ágyudörgés hallatszott. Nussdoriban megkezdődött a tüzéségi harc, amire a Schutzbund aknavetőkkal válaszolt...

A kávéházakban komor arccal ültek az emberek, az üzletek legnagyobb része bezárt, hiszen a belső helyiségekben csak villany mellett dolgozhattak volna. A levegőben ott ült a viharelőtti csend.

Az Ostbahnhofon gáztámadás... Ottaköringben a munkásasszonyok tüzes széndarabokkal dobálják meg az ablakokból az elvonuló katonaságot... Gürtel felől, nem is túl messziről, gépfegyverkattogás hallatszik... A Ringen katonaság masiroz teljes hadifelszerelésben... Muniációt szállító teherautók, szanitécautók, mentőkocsik... A kancellári palota megerősített

vár benyomását kelti... „Spanyol-lovasok”, gépfegyverőség... Aki csak teheti, menekül Bécsből, ahol már csak órák kérdése és kitör a polgárháboru...

Izgalom az utasok között

Az aradi kereskedő a délután 2.25-kor induló gyorsvonattal hagyta el a forrongó osztrák fővárost. A vonatot azonban csak délután 5 órakor tudták elindítani, mert be kellett várnia a Párisból érkező gyorsvonatot, amelynek kocsiját hozzácsatolták. Az utasok között nagy izgalom uralkodott és a vasúti kocsiban lázasan beszéltek, hogy Bécs előtt rálöttek a párisi gyorsvonatra. Az osztrák-svájc határon figyelmeztették a párisi expressz vezetőjét, hogy jó lesz eloltani a lámpákat, mert felhívják a zavargók figyelmét a vonatra. A tanácsot megfogadták, a lámpák eloltása az egész vonaton nagy izgalmat keltett és sokan mesélték, hogy rá is löttek a gyorsvonatra. Az egész utazás ilyen izgatott hangulatban telt el. A magyar határon tul minden állomáson beugrottak érdeklődők a vonatba és a Bécsből menekülő idegeneket faggatták a bécsi események felől, amelvekről a rádió útján már hallottak...

Bruckner Sándor boldog, hogy itthon van és szinte lázalomnak gondolja ma már mindazt, amit a legendáshírű Bécs városában átélt...

Csányi Piroska.

GIACCOMO LAURI-VOLPI,

a világ egyik legnagyobb énekesének első filmje a

„NÁPOLYI SZERENÁD”

(Das Lied der Sonne.)

Cselekményeinek színhelye Olaszország legszebb részén.

BELLINI — MASCAGNI — LEONCAVALLO — MEYERBEER-muzsikája

Bemutatja ma pénteken **CENTRAL-mozgó.**

Jegyelővétel úgy a bemutatóra mint a következő napokra. Telefon 2-46.

Közel egymillió lej névértékű újabb adóbon érkezett az aradi pénzügyigazgatóság főpénztárába

Aprilis elsejéig nem szaporítják a bonok mennyiségét — Mostanig több mint egy milliárd lej névértékű bont bocsátottak ki és április elseje után újból két milliárd lej névértékű bon kerül forgalomba — Meghosszabbítják a fizetési érvényességi időt

Beavatott bucuresti-i jelentés szerint az adóbonokból mostanig egy milliárd és százmillió lej névértékű állampapírt adott ki az amortizációs pénztár, amely ez év április elsejéig újabb bonokat nem nyomtat.

A legújabb pénzügyminiszteri intézkedés szerint április elseje után négy hónapig nem bocsáthatók ki új bonok, de azután ismét megkezdik kétmilliárd névértékű adóbonnak az egész országban leendő szétosztását

Legújabbban a belső posztógyárak jelentették be, hogy az állammal szemben fennálló 300 millió lejes követelésük ellenértékű adóbonokat is elfogadnak, de arra kérik a kormányt: királyi rendelettel ismerje el a posztógyárak követelésének jogosságát. A miniszterium úgy döntött, hogy a posztógyárak egyelőre nem kaphatnak új bonokat, mert az államszámviteli

Pilisiné kozmetika

Verbos-ház (Minorita-templommal szemben.) — Mindenféle szépséghibák szakszerű eltüntetése.

törvény tiltja az új bonoknak négy hónapon belül való forgalombahozatalát. Még tíz millió lej az állam belső adóssága, amelyeket adóbonokkal akar kifizetni. A néhány hónap múlva forgalombakerülő új bonokkal — mint Bucurestiből jelentik — már nemcsak az 1931. évi, hanem 1932. évi adók is fizethetők. De hogy a fenti bucuresti-i jelentés mindenben megfelel-e a tényeknek, az Aradon nem állapítható meg.

Az amortizációs pénztár a mai napon az alábbi névértékű bonokat küldte le különböző aradi intézmények és más igényjogosultak számára: Városi Állatorvosi hivatainak 112.800 lej, a Bábaképző Intézetnek 40.700 lej, 790 lej és 40.900 lej névértékben, Constantin Elinescunak 33.700 lej, az Aradi Állami Gyermekekmenhelynek 42.400 lej, a Iosif Vulcan gimnáziumnak 143.700 lej, a Nadlaci kir. járásbírósnak 43.500 lej és végül Flamm Róbert aradi vállalkozónak 373.000 lej névértékben. Flamm Róbert tudvalevően testvére a néhány hónappal ezelőtt váratlanul elhunyt Flamm Miksa aradi petroléum- és benzinvállalat volt tulajdonosának.

HIREK

Wild-West, 1934.

A jámbor olvasó, amikor a Wild-West elnevezést hallja, vagy olvassa, arra gondol, hogy a legendáshírű Vadnyugat már csak a régi jó cowboy-filmeken létezik, az ismert jelenetek: harc a sziklaszorosban, a bandita ráló a seriffre, megostromolják a gazdag birtokos farmját s ehhez hasonló épületes, puskaforrástós dolgok már csak a vadnyugati kalandorfilmeken járnak vissza a múltból kísértend... Ne hidd azt ó, jámbor olvasó, hogy a Wild-West romantika teljesen kihalt, vagy éppen kiment a divatból! Dehogy, csak áttette színhelyét Európába!

Nézzünk csak körül egy kicsit a művelt Nyugat államaiban. Az első állomás: Bécs, a germán kultúra ősrégi metropólisa, a napsugaras költészet s bűbájos keringő hazája, amelyet a Baedekerből olyanformán ismerünk meg, hogy van egy gótikus művészetet reprezentáló Stefanskirche-je, egy Burgja, egy Schönbrunnja, egy Wienerwaldja és egy Johann Strauss-ja, egyébként a nyugalom, béke és kultúra fővárosa... Ha most hirtelen megérkeznél kedves olvasó az Ostbahnhofra, azt tapasztalnád, hogy Sanghái véres napjai tárulnak eléd. A pályaudvaron szertelött vonatok, gáztámadás, gépfegyverropogás fogad s bent a nagy kulturális metropólisban sehol egy kis világosság, mindenütt sötétség, ágyudörgés és halálhörgés — akár csak a kalandos Vadnyugaton.

A második állomás Páris, a latin kultúra csúcspontja, ahol Zola és Rostand bölcsője ringott... Így ismered nyájas olvasó a kultúrtörténelemből s tudod, hogy végigsétálhatsz a Rue Royalon, a L'Arc de Triomphe alatt s megbámulhatod a Louvre műkincseit... Ha valami varázsexpressz elröpitene most nyomban: feldúlt, romokkal telezsórt várost találnál, amely a barrikádharok nyomát viseli magán... S mindenütt a csöcselék, a nekivadult csöcselék fosztogat, revolvért szegez az ártatlan polgár mellének és megostromolja a miniszterelnöki palotát, kirabolja az évszázados templomokat... Hidd el kedves olvasó, ha a Marsról, vagy bármelyik másik bolygóról idepottyanna a mi öreg földrészünkre egy társaslény, bizonyosra venné, hogy a cowboy-filmekről már náluk is jólismert Wild-West romantikája elevenedik meg előtte s ilyen címmel szikratáviratozná le riportját a távoli bolygóra: „Vadnyugat — Európában 1934-ben...” (cs. p.)

— **IDŐPROGNÓZIS:** Északi és északkeleti szél, változó felhőzet, északon és keleten lecsapódások, eső vagy hó, a hőmérséklet nem változik lényegesen.

1000 kgr. tüzifa
1000 kgr. tüzifa szárazalt **Lei 360.-**
AUFRICHT-fatelepen Cal. Victoria 1-2. Telefon 69. 630

— Uj belügyi rendelkezések. Csütörtökön belügyminisztériumi rendelet érkezett az aradmegyei prefekturára, mely megtiltja a köztisztviselőknek, hogy propaganda-újságok szerkesztésében, folyóiratok, vagy jótékonycéhu akciókban résztvegyenek. Egy másik rendelkezés szerint a jövőben a köztisztviselők túlóráit nem díjazák.

— Egyhatodával csökkentik a cseh valuta aranyfedezetét. Prágából jelentik: A cseh kormány a parlamentbe törvényjavaslatot terjesztett be, amely a cseh korona aranytartalmát egyhatodával csökkenti, ezenkívül a cseh Nemzeti Bank aranyfedezetét ugyancsak ennyivel csökkenti az eddigi 30 százalékról 25 százalékra.

— Utasok hófúvásos kalandjai az ókirályságban. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága közli, hogy Dobruzsza északi részén a hófúvás következtében több helyen szünetel a forgalom. Medjidie és Babadag között a 9109. számú egyesvonatot a hó eltemette, úgy, hogy csak öt órai megfeszített munka után tudták a kivonult vasúti munkások kiszabadítani az utasokat szorult helyzetükből. Az utasokat Isztriában egy kaszárnyában helyezték el és ott várják meg a vonal szabaddátételét. Szünetel Inarcauti és Polarcău között is a forgalom. Bukovinában abnormális hideg pusztit, egyes helyeken másfél méteres a hó és a vonatok csak az amerikai hókekék igénybevételével tudnak közlekedni.

197 MILLIÓ LEI...

Postosan: 197.352.000 Lei lesz kisorsolva a játékosok között

az Állami **V-ik osztály** Osztálysorsjáték

1934. február 22-től március 26-ig tartó húzásain

NAGY NYEREMÉNYEK!

5.000.000 Lei 3.000.000 Lei 2.000.000 Lei 1.000.000 Lei

32 NYEREMÉNY 500 000 Lei és 100.000 Lei között 550 NYEREMÉNY 70.000 Lei és 10.000 Lei között

ÖSSZESEN 30200 NYEREMÉNY

ezenkívül még

az 5.000.000 LEJES NAGY JUTALOM

amely az utolsónak kibasott 5 nyerőszám sorsjegytulajdonosai között oszlik meg.

Megújította sorsjegyét ezen döntő fontosságú osztályra?

Vett-e magának legalább most sorsjegyet, ha az előző osztályokban nem játszott?

Vegyen: Goldsehimid sorsjegyet

Főelárusító: **BANCA ILIESCU Arad, Str. Bratlanu 3**

Szerencséje csak akkor lesz, ha sorsjegyet **SÁNDOR IVÁN és TÁRSÁNÁL** vesz. Bul. Regina Maria

A „Banca Romana” Bukaresti főkelektor sorsjegyeit Aradon a **Wagons Lits-Cook Menetjegyiroda** árusítja, A MINORITÁ PALOTÁBAN

EZT NYUJTJUK MI:

SIGFRIED ARNO
PUNKÖSDI KIRÁLYSÁG
c. filmje két óras névadás.

BERKOVITS D.
Gyönyörű tenorján
filmszereget ének.

UNGÁR SÁNDOR
Aktuális vígjáték.

URANIA

— Konverziót kértek a kereskedők számára is. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a kereskedelmi és iparkamarák egy küldöttsége kereste fel Slavescu pénzügyminisztert. A küldöttség, amelyet Stalcovici elnök és Niculescu-Ritz alelnök vezetett, memorandumot nyújtott át a pénzügyminiszternek és azt kérte, hogy a konverziós törvényt a kereskedőkre is alkalmazzák. Slavescu hosszas megbeszélést folytatott a küldöttség tagjaival a készülő törvényjavaslatokról, amelyekre vonatkozólag kikérte véleményüket.

Az eszkimók angyalnak néztek egy repülőgépet

Amikor a Hudson Bay északi partvidékén az első repülőgép megjelent, az eszkimó lakosság körében óriási riadalom támadt. A keresztény eszkimók azt hitték, hogy látott az utolsó ítélet órája, térdreborultak és reszkelve várták, hogy az ég megviljjon. Nagy volt a csodálkozás, amikor a repülőgép leszállt és abból nem egy arkangyal lépett ki, hanem annak helyettese: egy misszionárius, aki az eszkimók közé lett jött.

Gyilkossággal vádolják a Daladier-kormányt

Párisból jelentik: A párisi uccal zavargások több áldozatának hozzátartozója hünyvadi feljelentést tett az ügyészre a Daladier-kormány ellen gyilkosság és gyilkosság kísérlete miatt.

— Halálozás. Ordelt Lászlóné született Andrady Katalin ma hajnalban elhunyt. Temetése f. hó 16-án, pénteken délután 4 órakor lesz az Eternitate (felsőtemető) halottasházából. Az engedélyt gyászmisét f. hó 17-én, d. e. 9 órakor mutatják be a Minoriták szentegyházában.

— Sikasztott a rendőrfőnök Nasaudon. Clujról jelentik: A clujli Tábla ma foglalkozott Marcel Petronie volt nasaudi rendőrfőnök ügyével, akit az ügyész sikasztással vádolt. A Tábla a volt rendőrfőnököt bűnösnek mondta ki és sikasztását hat havi elzárásra ítélte.

— Ma az alatti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ANGEL: Piata Catedral.
OMESCU: Bulev. Regina Maria
KROTTENBAUM: Str. Ghiba Birta.

URANIA TELEFON 480.

MA, pénteken 5. 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{2}$ órakor PREMIER:
SIGFRIED ARNO
legújabb angyal sorsjáték

Pünkösdi királyság!

Minden előadásban
BERKOVITS tenor és filmszereket ének.
UNGAR SÁNDOR aktuális vígjátékát ad e d.

D. u. 8 órakor 6 lejes átagnyarával utoljára

Tört szárnyak!

Lupe Velez — Leo Carillo.

Jön: Pat és Patagon.

Fordította: MAROSI RUDOLF (11) Irtta: Dr. KARL KINDERMANN

Magyarok a G.P.U.-különítményekben

Néhány nappal a volt cári tiszt agyonlövés után egy *Mirza Narkul* nevű perzsa került hozzánk. A forradalom előtt a bucharai emir szolgálatában állott, majd a krimi-szigeten levő jalta fürdőhelyre költözött, ahol nyugodtan élt megtakarított vagyonából. Egyszer írásos rendeletet kapott, amelyben felszólították, jelentkezzen Szewastopolban a G. P. U. parancsnokságnál. Az egyik csoportvezető fogadta és durván ráordított:

— Micsoda disznóság, hogy belépett a szolgálatunkba és eddig még egyetlen jelentést nem küldött nekünk.

Mirza Narkul meglepetéssel vette tudomásul a szemrehányást és kijelentette, hogy semmiféle belépésről nem tud. Valószínűleg tévedés forg fenn. Soha semmiféle politikai mozgalomban nem vett részt és a G. P. U. embereit egyáltalában nem ismeri.

— *Nálunk nem tévednek, — jelentette ki a Csekista — különben is itt az irás, amelyben arra kötelezte magát, hogy a G. P. U. titkos ügynöké-ként működik.*

Papirlapot tett eléje, amelyen tényleg az ő neve szerepelt. *Narkul közölte, hogy az aláírása hamisított. Szovjet hivatalnok megsértéséért tartóztatták le. Moszkvába vitték és jelentős vagyonát elkobozták. Az utóbbi volt a fontos, tulajdonképpen ezért akarták eltenni láb alól. Mirza Narkul tisztában volt sorsával.*

— Ha egyszer Bucharába kerülne, — kért meg — keresse fel ottelő gyermekeimet és értesitse őket sorsomról. Ne feledkezzen meg róla, valásunk ugyan különbözik, de csak egy Isten van, aki minden hívő szívében él.

Egész napon át imádkozott a perzsa. S egy este őt is elvitték...

A halálraítéltek denunciáns-szerepe

Európában nem tudják, hogyan bánnak el a halálraítéltekkel. Mielőtt a kivégzésre viszik, még egyszer a vizsgálóbíró elé kerül, aki hosszú beszédet tart.

— Nézze, nekünk az ön halála semmitsem ér, holttestekkel nem tudunk mihez kezdeni — jelenti ki — és az a gondolat is foglalkoztat bennünket, hátha újra rendes embert faraghatunk az ellenforradalmárokból. Csak egy kis lojalitást kívánunk. Amikor annyi a belső és külső ellenségünk, nagyon fontos számunkra, hogy megtudjuk, hogyan gondolkoznak egyes körökben rólunk. Átadok egy iv papírt, gondolkozzon, mit mondtak az ismerősei rólunk. Jegyezzen fel mindent és ennek ellenében interviuval megkegyelmezése érdekében.

A szerencsétlen ember megragadja az utolsó szalmaszálat... órakon át gondolkodik minden beszélgetésen, amelyet ismerőseivel folytatott. És megtehetnek a papírokat, s így születnek ezerszámra az ellenforradalmár-gyanúsak, amelyekből hatalmas listát vezetnek a G. P. U.-nál. Ártatlan, semmitmondó megjegyzések, amelyeket bizalmas körben tettek egyesek, a börtönajtót nyitják meg előttük. Sohasem tudják meg, hogyan került mindez a G. P. U. tudomására.

Az elítéltet másnap fölbövik... És legendák keringenek a mindentudó G. P. U.-ról.

Azok az esték és éjszakák borzalmasak. Már alszunk. Kinyílik a cellaajtó. Valamelyik őr, vagy Dukis lép be, papírlappal kezében. Neveket olvas fel. Ma éjszaka ismét kivégzések lesznek.

— Egy sincs itt. Akkor aludjanak tovább. Figyelve várjuk, mi történik. Az ajtó előtt az őrok vitatkoznak.

— Mihailow. Magas, feketehajú, ember. Az 56-osban lesz.

Az egyik cella előtt állanak meg. Viszik az elítéltet.

Azután ismét a közelünkbe kerülnek; az aszszonyok cellájához, ahol nőket helyeztek el. Hirtelesen szívetéptő női sikoly.

— Gyilkosok. Maguk szociálisták... szegény Vanjuszkám... gyermekeim... hagyjatok élni, nem tettem semmit... proletárasszony vagyok... mit akartok tőlem...?

Mind halkabb lett a kiáltás. Fojtott hangok hallatszottak, mint amikor valakinek betömik a száját. Pár pillanat múlva ismét csendes volt a börtön.

Az egyik szociáldemokrata az öklét rázta az ajtó felé.

— *A mieink közül való volt. Meggyilkolták... s mi belenyugszunk mindenbe. De egyszer elérkezik a leszámolás napja, végzünk ezekkel a gyilkosokkal. A cár alatt jobb volt...*

Értékes felvilágosításokat kaptam egy öreg samarai munkástól, aki főképpen azt világította meg előttem, hogyan használták fel a Csekánál a külföldieket. A forradalom első éveiben előszeretettel vették fel őket, az oroszokra a fronton szükség volt. Főképpen a magyar és német hadifoglyok sorából szereztek embereket és megalkották a különleges Cseka-különítményeket, amelyeket a tömegkivégzéseknél használtak fel. A különítmények között a magyar hadifoglyok csapatainak hirneve volt a legrosszabb... rettegtek tőlük. Ők szenvedtek a hadifogság alatt a legjobban és most bosszat igyekeztek állani az oroszokon az átélt szenvedésekért. Sokan karriert csináltak az egykori hadifoglyok közül, a kommunista párt tagjai lettek, különleges megbízatásokhoz jutottak és pozícióhoz jutottak.

Az évek multával a hadifoglyok jelentősége csökkent... a harc elmúlt és most már oroszokkal cserélték fel a külföldieket. Egyrésztük hazament, a többi elhelyezkedett a különböző állami üzemekben és csak a kiválasztottak maradtak meg a G. P. U. szolgálatában. A külföldiek közül legnagyobb számban a magyarok és lengyelek szerepelnek a G. P. U.-ban, de jelentékeny a lettek és németek száma is. Ezek közé tartozott a mi börtönparancsnokunk, Dukis is, akinek különleges szenvedélye volt minden kivégzésnél asszisztálni. Sőt, egyes esetekben maga is kezébe vette a revolvert és aktív módon vett részt a munkában. Sok lett állampolgár szerepelt a börtönőrök között. Sokkal szigorubbak voltak, mint az aránylag jobbszívű oroszok.

Pár hónapi itt-tartózkodás után mindannyunkat más cellába helyeztek át, az 52-es falai omladozni kezdtek. S itt az a kellemetlen meglepetés ért, hogy — bizonyos kellemetlen rovarokat találtam ruháimban. Dukis legközelebbi látogatásakor elpanaszoltam ezt.

— Ugyan kérem, a vizsgálóbírónak is van, nekem is... micsoda polgári előítéletek ezek...

Uj cellánkba más foglyok is kerültek. Többek között egy Voit nevű cseh. Az osztrák-magyar hadsereg tisztjeként került orosz fogságba és több évet töltött Szibériában. A forradalom kitörése után a kommunistákhoz csatlakozott és a komintern csehszlovák osztályában kapott kényelmes pozíciót. Összevesszett több elvtársával. Azt a vádat emelték ellene, hogy pártpenzt sikkasztott, mire letartóztatták. Öt évi száműzésre ítélték, amelyet az Ob-menti Berjosow városkában kellett volna eltöltenie. Kérvényt nyújtott be Kalininhez, új vizsgálatot kérve. Közben elszállították a Szibéria északi részében, levő városkába. Két évig tartott, amíg Kalinin döntött az ügyben. Elren-

Tegyen egy próbát a hírneves
fenségesen illatosított
Germandrée
szappannal

delt az újrafelvételt és Volt-ot visszahozták Moszkvába. Most várta az új vizsgálatot.

Senkisem szerettem az új cellatársunkat. Talán az a tudat is befolyásolt bennünket, hogy a G. P. U.-hoz tartozott és tudtuk, hogy valószínűleg hamarosan ismét tagja lesz a gyűlölt intézménynek. Orosz barátaim óvtak ettől az embertől, aki több ízben próbált elbeszélgetni velem és főként politikai elveim iránt érdeklődött. Személyesen ismerem Rosenfeld vizsgálóbírókat, akit becsületes, igazságos embernek vázolt. Elhatároztam, hogy csúnyán megtréfálom.

— Mondja Voit ur, — kérdeztem egyszer tőle — ki az ön vizsgálóbírója? Szeretnék ugyanis tanácsot kérni öntől.

— Szerencséje van, az én ügyem is Rosenfeld előtt fekszik. Nagyon jól ismerem ezt az embert, tehát adhatok néhány tanácsot...

A vizsgálóbíró ajándéka

Most már biztos voltam abban, hogy Voit a vizsgálóbíró agentprovocateur-je. Kijelentettem neki, hogy merész elhatározásra jutottam. Miután teljesen elfeledkeztem ügyemről, éhségsztrájkba kezdek.

— Ne tegye. Csak magának csinál kellemetlenséget — tanácsolta jóakaratosan. — Egész biztos, hamarosan sorrakerül.

Aznap éjszaka arra ébredtem fel, hogy a közelben fekvő Voit jóízűen falatozik. A zsebéből fehér kenyert és felvágottat szedegetett elő... bizonyosan a vizsgálóbírótól kapta... Voit minden fáradozása dacára nem tudott semmitsem kiszedni belőlem. Hamarosan elvitték. Talán büntetésből visszakerült a szibériai városkába... nem tudott eleget tenni megbízatásának és engem könnyelmű kijelentésekre ragadtatni. Szomorúan bucsuzott el tőlünk. Örömmel hallottuk a mögötte bezáruló cellaajtó csattanását... megszabadultunk a G. P. U. egyik kreaturájától...

A sztratoszféra új titkai

Feketés-szürke az égbolt huszonkét kilométer magasságban

Moszkvából jelentik: Thomson, a központi meteorológiai intézet tudományos munkatársa, megvizsgálta a szerencsétlenül járt orosz sztratoszféra-léggömb megmentett kutatási anyagát. A repülés időtartama alatt a megfigyelők

tizenegy mért, tizenkét felvételt és huszonhét szírnyalat-feljegyzést

végeztek a különböző magasságokban. A megfigyeléseket 8500 méter magasságban kezdték és a felszállás egész ideje alatt és leszállás közben is, tizenkét kilométer magasságig folytatták. A sztratoszféra-repülők megállapították, hogy az égbolt színe minden magasságban változik, 8500 méter magasságban az ég színe kék, tizenegy kilométer magasságban sötét-kék, tizenhárom kilométer magasságban mély ibolyaszínű, tizenkilenc kilométer magasságban mély ibolyakék.

huszonegy kilométer magasságban feketés ibolyaszürke, huszonkét kilométer magasságban pedig feketés szürke az égbolt.

Leszállás közben tizenkét kilométer magasságig, valószínűleg a katasztrófa kezdetének pillanatáig. Vasenko — még közvetlenül hafiia előtt is — egész sereg folytatónak, értékes megfigyelést jegyzett fel az égbolt színéről. A léggömb naplójának feljegyzései megerősítik és pontosan megállapítják Piccard és az első szovjetorosz sztratoszféra-repülés megfigyeléseit. Az első orosz repülésnél a résztvevők tizenkilencezer méter magasságban mély ibolyaszínűnek látták az eget.

Amerikai grafit tégelyek minden méretben gyári árakon szerezhetők be Kálmán A. R.-T., Arad

FILM KÖZLÖNY

A levegő királyai

A Select-mozgó nagyszabású repülőfilmje.

Merészen, haláltmegvető bátorsággal s a Végzet kegyetlen mosolyával arcukon szállnak a Nap felé karcu gép-madarakon a „Levegő királyai”. Mind hősök, ezer halált osztva kémlelik ki az ellenség hadállásait s ha utjukról visszatérnek — alkohalmámorba fojtják lelkiismeretük ágyudörgésnél hangosabb szavát.

Tele fiatalos tüzzel, lelkesedéssel érkezik meg a frontra Young, az amerikai amatőr-pilóta. Már első után hozzá szegődik a Végzet, megfigyelő-kísérője, aki civilben a legjobb barátja, holtan tér vissza a földre. S ettől kezdve Young lesz a legbátrabb, legrettegettebb repülője a franciáknak, mindenki, aki vele száll fel, a halállal jegyzi el magát s egymásután pusztulnak ki a bajtársai mellőle... Azután jön egy fiatal pilóta, aki csak azért harcol vele együtt, mert gyűlöli a „nagy hőst”, a „Ragyogó példa” nem imponál neki... Ez az igazi bajtárs, aki belelát a hős lelkébe, abba az agyongyötört, fiatal lélekbe, amelyben nem lakik más, csak kétségbeesés... Young lelki tragédiájának motívuma ennek az abszolút művészi, megrázó őszinteséggel és rendezői zsenialitással megalkotott filmnek a vezérszólamja. Sok pacifista filmet láttunk már Aradon, de egyik sem közelítette meg őszinteségben, bátor tendenciával ezt a ragyogó, döbbenetesen igazmondó filmet!

Fridrich March alakítja Young lelki motívumokon felépült szerepét. Ez a férfias, imponálóan fölényes játékmódorú amerikai színész nemcsak kitűnő mimikájával, de intelligenciájával is remekbe formálja a „háborús hős” nehéz, tragikus figuráját. Rajta kívül egy új fiatal színész: Cary Grant mutatkozik be az igazi bajtárs szerepében nagyon előnyösen. Gyönyörű repülőfelvételek emelik még a film értékét.

Nápolyi szerenád

Lauri Volpi-film a Central-mozgóban.

A felejthetetlen tájak, a legszebb zene és a legszebb hang filmje — Lauri Volpi, a nagy olasz tenorista és Lilian Dietz az új sztár hangosképe. Természetesen az „anyagnak” megfelelően választották meg a film meséjét is, ami ötletességénél fogva méltó keretet ad a szereplőknek. Ehhez csak hozzájárul a rendező, Max Neufeld zseniális munkája. A mesterrendező valóban éles meglátással, biztos kézzel nyult a témához és vezeti a közönséget Olaszország bűbajos vidékeire. Venece, Capri, Nápoly és Verona ezer színben játszó örök tavaszába. A közönségnek olyan élményben van része, mintha együtt száguldana a szereplőkkel a festői vidékeken, mintha ott Veronában a szabadteri előadáson együtt gyönyörködne velük Lauri Volpi csodálatos tenorjában.

Lilian Dietz, a szerelemre hajlamos kis énekesnő halálosan beleszeret a világhírű énekes, Lauri Volpi hangjába. Az énekesnő minden vágya énekelni tanulni a mestertől. Sikerül bejutnia a velencei csoda-kastélyba, ahol egy fiatalemberrel hozza össze a sors. A fiatalember, bár nem Volpi, a leány ezt nem tudja és nagyszerű boldogságban tölti együtt napjait az énekesnek hitt csinos fiatalemberrel. A fiatalok autón járnak be Olaszországot. Veronában a szabadteri előadáson együtt hallgatják meg Volpi hangversenyét. Az énekes hangjával mindenütt elkíséri utjuk alatt a szerelmeseket. Bizonyos, hogy a filmnek sikere lesz Aradon.

Kacagó-est az Urániában:

Pünkösdi királyság

(Siegfried Arno-vígjáték, Berkovits Dániel és Ungár Sándor énekesek sajtóbemutakozása az Urániában).

Kétórás kacagás, hangulat, derű jellemzi a nagyorrú német komikus: Siegfried Arno legújabb filmjét. A „Pünkösdi királyság” leginkább a régi amerikai burleszkekre emlékezteti a mozi közönségét, mert szinte másodpercenként robban ki a kacagás. A film szűzsége is olyan fordulatos és ötletes, hogy már magában is megérdemli a sikert. Hátha még ehhez hozzájárul Siegfried Arno, aki a főszerepet játssza. A bohókás eset Schillindióban történik. A városka előjárósága keleti fejedelmet vár és lázasan készülődnek a fogadtatásra. A városka közelében filmfelvétel folyik, ahol régi ismerősünk Arno egy arab statisztát személyesít meg. Lóra ül s miután nem a legjobb lovas, a műterem helyett Schillindióba kerül. A többi már sejt-

hető, öt nézik a fejedelemnek. Bonyodalom bonyodalmat követ, helyzetkomikumok egész sora teszi próbára a közönség nevetőizmát. Szerellem sem marad el és Siegfried Arno, aki már annyi bajon vívta keresztül magát, végre ezt a bonyolult helyzetet is megoldja.

A mozgósínház a filmen kívül gazdag pró-

grammot nyújt a közönségnek, amennyiben fellépteti Berkovits Dániel előnyösen ismert operaénekest és Ungár Sándor előadót. Berkovits Dániel operariákat és chansonokat ad elő, míg Ungár Sándor humoros jelenetekkel és aktuális tréfákkal neveteti meg a közönséget. Egy jó film — plusz — két kiváló előadó: — jó néhány felt. ház!

SPORT KÖZLÖNY

Rendkívüli módon elmergesedett a Barátky-ügy

Már a román—magyar sportbarátság megszakításáról beszélnek — Az ügy tisztázásáig nem szerepelhet Barátky

Sok mindent összeirtak már a Barátky-ügyről, mely pillanatnyilag a román—magyar futballkapcsolatok legfontosabb ügyévé nőtte ki magát, de csak igen kevesen tudják, hogy lényegileg miről is van szó és miért ez a nagy láрма körülötte. Legszomorubb a dologban az, hogy a sok aktázás és konferenciázás dacára a sima megoldás helyett mindjobban bonyolódik és mind veszedelmesebben mérgesedik ez az ügy. Ebben a pillanatban ott tart, hogy a barátságos elintézés lehetősége csöddel fenyeget.

A román szövetség magáévá tette a Crisana álláspontját, mely kezdetben minden váltásdíj nélkül, a FIFA határozata után pedig 5000 pengővel akarta Barátky kiadatását megváltani. A nemzetközi fórum ugyanis Barátkyt jogszerűen a Hungária játékosának tekintette. A Hungária ezután a FIFA határozata után 5000 pengőről 8000 pengőre emelte követelését — hogy milyen indokolással, az most nem lényeges — viszont a Crisana ezt már nem hajlandó megfizetni, ellenben a korábbi összeget, az 5000 pengőt sietett egy pesti nagybankban a Hungária részére deponálni, hogy ezzel is bizonyítsa hajthatatlanságát. A román szövetség ellentétben az MLSZ-el — amely az alkudozást kizárólag a két egyesület magánügyének tekintette — a kérdésből ugynevezett szövetségi ügyet csinál és most ilyen alapon akar tovább tárgyalni.

A Barátky-ügy tehát jelenleg pontosan 3000 pengő különbözetben feneklett meg, mert rideg álláspontjából egyik fél sem akar engedni. A Hungária helyzete természetesen sokkal könnyebb, hiszen Barátkyról amugy is lemondott és most már csak arról van szó, hogy

8000 pengő helyett 5000 pengővel nem akart megelégedni. Nem így áll azonban a helyzet a Crisánánál, amelynek már eddig is elég szép összegekbe került Barátky, viszont

a játékos addig nem szerepelhet, amíg a Hungáriával a váradi klub meg nem egyezik.

Amíg tehát a közeledő bajnoki évad miatt a Crisánának körmére égett a dolog, a Hungária „páholyból” néz a fejlemények elé.

Igy áll ebben a pillanatban a Barátky-ügy és hogy hová fejlődhet, erre a legújabb értesüléseink felelhetnek.

A román szövetség a 3000 pengős különbözetet elvi kérdésnek, sőt casus belli-nek tekintti és emiatt

komolyan szándékszik újból átvizsgálni a román—magyar futballkapcsolatokat.

Pontosabban csak ennyit sikerült megtudnunk, ami másképpen annyit is jelenthet, hogy a Barátky-ügy miatt újból levegőben lóg a szakítás.

Hogy mennyire komolyan foglalkozik a román futballszövetség a Barátky-üggyel, arra ml sem jellemzőbb, minthogy február 17-re összehívta a Ligatanácsot (Consiliul Federal), amely ezzel a kérdéssel a fenti módon fog foglalkozni.

Eddig szólnak legújabb értesüléseink, amihez a magunk részéről csak annyit tehetünk hozzá, hogy kár volna a 3000 pengő különbözetre zsugorodott és tulságosan felfújt Barátky-ügy miatt bármelyik félnek is kiásni a harcbárdot akkor, amikor a két ország közötti sportbarátságra mindkét szövetségnek szüksége van.

Az AAC íá'szik az Egyetértéssel az AMTE—TMTE-mérkőzés előtt

Jelentettük már, hogy vasárnap a legkömolyabban megindul a tavaszi évad. Az AMTE vette magára a kezdeményező szerepét, lekötötte a szomszédos város egyik legjobb csapatát a timisoarai TMTE-t, amely vasárnap Aradon a legjobb összeállításban fog szerepelni. A timisoarai csapat komoly ponttelőnnyel áll a bajnokság élén és így az aradi vendégjátékát nagy érdeklődés előzi meg, annál is inkább, mert a TMTE csapatában szerepelni fog a standard válogatott Moravetz, aki már hazaérkezett a NAC turájáról. Az AMTE a legjobb összeállításban veszi fel a küzdelmet.

Az AMTE—TMTE mérkőzés előtt lejátszásra kerülő meccset is kíváncsian várja a közönség, ugyanis az AAC komplett első csapata fog megmérkőzni az Egyetértéssel. Az AAC együttese pompás formában van, az újonnan igazolt játékosok nagyon megerősítették a csapatot. Az Egyetértés is biztató formát játszott ki, a Transyvániának nehéz küzdelem után, csak 2:1 arányú győzelmet sikerült elérnie a Mosóczy-telepiekkel szemben.

O Aradi sportférfiak kitüntetése. A bucu-resti-i központi szövetség vezetője ma éjszaka telefonon közölte Miclea Sever dr.-ral, az aradi sportkerület elnökével és Ferdinand Györggyel, a sportkerület titkárával, hogy a sport és a testnevelés terén elért kiváló eredményekért Ötlete a „Meritul Cultural” érdem-

rendet adományozta nekik. A sportszövetség elnöke, amikor a szép és valóban megérdemelt kitüntetés elnyerését közölte dr. Miclea Severrel, kérte, hogy feltétlenül jelenjen meg a sportszövetség fennállásának negyedik évfordulója alkalmával rendezendő banketten, ahol Románia valamennyi vezető sportférfia megjelenik. Dr. Miclea Sever és Ferdinand György kitüntetését sportkörökben általánosan örömet keltett.

O Újból megindult a játékosvándorlás. A petrosani-i Paringul-CFR ismét néhány aradi játékosra vetette ki a hálóját. A zsilvölgyi ügynökök elvitték az Egyetértés Bulikját, valamint Brandenburgot is és Medve II-öt, aki nemrég tért vissza Craiovából, ahol a katonai szolgálatot teljesítette és az ottani Victoria igazolt játékos volt.

O Újabb bronzember vándordíj. A Fortuna sportegylet vezetősége egy értékes bronzszobrot szerzett be, amely egy futballistát ábrázol és ezért még három másodosztályú csapat bevonásával, körmérkőzés lebonyolítását tervezi, amelyet évről-évre meg kíván rendezni.

O Nagyszerű atlétikai eredmények Amerikában. New-Yorkban, a napokban nagyszabású atlétikai versenyt rendeztek a Madison Square Gardenben, 16.500 néző előtt. Ötezer ember kinnrekedt, nem lévén több hely. Az eredmények az egész vonalon kiválóak. A 60 yardos futást Metcalfe nyerte 6.3 mp. idő alatt, Toppino és Ben Johnson ellen.

LIPCSEI TAVASZI VÁSÁR 1934.

Kezdeté március 4-én

33 $\frac{1}{3}$ % os utazási kedvezmény

a német vasutakon.

Bővebb felvilágosítást ad:

345

A Lipcsei Vásárhoza Lipcse

vagy a tiszta lehel megbízott: Eugen v. Angerbauer, Timișoara, I., Str. Gen. Praporcecu 3., Kossak-ház. Tel. 70.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Aradi kereskedelmi érdekképviseletek intervenciója a zugkereskedelem letörésére

Küldöttség utazott Bucurestibe és orvoslást kér a kereskedelmi minisztertől

Érdeklődést keltett lapunk csütörtöki számában megjelent tudósítás, amelyben arról számoltunk be, hogy az aradi kivetési pénzügyigazgatóság sok zugkereskedőt és kontáriparost leplezett le, mert hatósági engedély nélkül folytatták működésüket és ezzel súlyos károkat okoztak a közterheket viselő legális kereskedelmnek és iparnak. A zugkereskedelem visszaszorításával és ellenőrzésével az Aradi Kereskedelmi Testület is foglalkozott a Domán Sándor elnöklete alatt legutóbb tartott választmányi ülésen, amelyen az aradi kereskedőtársadalom számos konkrét esetet sorolt fel a zugkereskedők és távoli vidékekről idekerült ügynökök, iparigazolvány nélküli „áru-képviselek” káros munkájáról. A választmány határozata alapján Szöllösi Zsigmond dr., a testület főtitkára részletes memorandumot dolgozott ki, amelyet az aradi Kereskedelmi és Iparkamarához, valamint a Bánáti és Erdélyi Országos Kereskedelmi Szövetség elnökségé-

hez juttatott el és átiratában az ügy sürgős napirendre tűzését kérte.

Az Országos Szövetség elnöke és főtitkára a napokban Bucurestibe utazott, hogy a kereskedelmi miniszteriumban orvoslást kérjen. Ez a küldöttség most is Bucurestiben tartózkodik és minden bizonnyal megfelelő eredményt fog elérni. Az elnök és a főtitkár a kereskedelmi miniszteriumban és a Kereskedelmi és Iparkamarák Országos Szövetségénél rámutatnak arra, hogy néhány régi nagyvállalat Erdélyben és a Bánságban fióküzleteket alapít, amelyek figyelmen kívül hagyják az itteni hatósági intézkedéseket és többek között a vasárnapi munkaszüneti törvényt sem tartják be, amellyel meg nem engedett versenyt támasztanak azoknak, akik respektálják az ország törvényeit. Az intézkedésre jogosult hatóságok remélhetőleg a legsürgősebben érvényt szereznek a törvényeknek és gátat vetnek az egyre jobban felbujtó zugkereskedelem és zugvállalkozás előretörésének.

Új fontos rendelet érkezett

Aradra a hagyatékok értékeléséről

Az Aradi Közlöny már beszámolt arról, hogy a pénzügyminiszterium körrendelete alapján sürgősen be kell fejezni az utóbbi években keletkezett hagyatékok értékelését és ez alkalommal az ingók és ingatlanok értékcsökkenésének megfelelően kell felbecsülni a hagyatékokat. A miniszterium ma ismét terjedelmes rendeletet küldött Aradra a hagyatéki törvény alkalmazásáról és az eljárás egyszerűsítéséről. Többek között rámutat a rendelet arra, hogy több pénzügyigazgatóság nem tartja be a törvénynek azt a rendelkezését, amely előírja, hogy a hagyatéki illeték kirovásánál levonandók az elhunyt után visszamaradt adósságok, valamint a gyógykezelési és a temetési költség, de ez utóbbi csak 50 ezer lejig illetékmentes.

Az aradi kivetési pénzügyigazgatóság ez alkalomból ismét ellenőrizte a becslési eljárást és megállapította, hogy a február elseji kimutatás szerint még 2206 aradi és aradmegyei hagyatékok felbecslése nem fejeződött be, tehát a sokezer tóbb örökség után már kivetették az illetéket. Ez alkalommal megállapították, hogy más pénzügyigazgatóságok területén még most is 20 ezer hagyatékok áll felbecslés és illetékirovas nélkül. Az sem lehetetlen, hogy az aradi kétezer hagyatékok egyrésze nem kerül illetékezés alá, mert az örökösödési törvény értelmében a százezer lejen aluli hagyatékok után nem kell illetéket fizetni, ha azt kiskorú gyermek örökölte. A pénzügyigazgatóság összes kontrollált erősen foglalkoztatja ez a munka, a melyet rövid idő alatt be kell fejezni.

= A jövő hét végéig befejeződnek a román-lengyel kereskedelmi tárgyalások. Bucurestiből jelentik: A kereskedelemügyi és Iparügyi miniszteriumban, Popescu Cesar Iparügyi miniszter elnökletével, megkezdődtek a tárgyalások a román-lengyel kereskedelmi szerződés miatt s ezen Lengyelország képviselői is megjelentek, akik egyenesen a

tárgyalások folytatása és befejezése céljából, Varsóból érkeztek Bucurestibe. A tanácskozáson a különböző szakminisztériumok megbízottjai is részt vettek. A tanácskozások a jövő hét végéig befejeződnek és a kereskedelmi egyezmény a legrövidebb idő múlva életbelép. Egyelőre csak ez év július haváig marad érvényben a konvenció, de azt ez év végéig meghosszabbítják. A clearing- és kereskedelmi szerződés feltétlenül előmozdítja a román-lengyel gazdasági összeköttetés fellendítését.

= JUNIUS ELSEJÉIG MEGHOSSZABBÍTJÁK A MÁRCIUS ELSEJÉN LEJÁRÓ MORATORIUMOT. A kormány törvénytervezetet készített arról, hogy az ez év március elsején lejáró moratóriumot, újabb három hónappal, tehát ez év június elsejéig meghosszabbítsa. A törvénytervezet szerint a mezőgazdasági és városi adósságok rendezéséről szóló, 1933. április 14-ikén életbelépett törvény hatályát kiterjesztik ez év június elsejéig és ez mindazokra az adósságokra és kamatfizetési kötelezettségekre, egyezségi ajánlatokra vonatkozik, amelyeket a múlt évi április 14-iki törvény felsorol. A javaslatot a parlament egyik legközelebbi ülése elé terjesztik és soronkívül fogják megszavazni.

= A román-francia új kereskedelmi szerződés nagy kedvezményeket ad a romániai exportőröknek. A folyó román-francia új kereskedelmi egyezmény megkötésére a kormány megtette a szükséges előkészületeket. A „Romániai Mezőgazdasági Szindikátusok Szövetsége” ez alkalomból az alábbi fontos rendelkezések elfogadását kérte Franciaországtól. 1. A vágásra szánt állatok, a nyers hus és az olajmagvak számára nagyobb kontingenst. 2. A Romániából Franciaországba szállítandó áruk exportálását kizárólag romániai cégeknek és ne franciaországi importőröknek adja a francia kormány. 3. A kontingentált nyershust és levágásra szánt élőállatot egész évre fixirozzák árucseré alapján. 4. A ki nem meritett kontingens-engedély annak lejártá után még három hónapig érvényben maradjon.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 1933. évi üzleti eredménye

Beszámoló a mérlegmegállapító igazgatósági ülésről.

Középeurópa egyik legnagyobb és legjobban megalapozott hitelintézete, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ismét kitünő üzleti eredményt ért el, amit az intézet 1933. évi mérlege igazol legfényesebben. Az előttiünk fekvő igazgatósági jelentés és mérleg bepillantást enged ennek a nagymultu, szolid elvek alapján vezetett hatalmas pénzügyintézetnek a gazdasági élet minden vonalára kiterjedő működési körébe. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank a mai súlyos időkben is megtartotta régi szilárd pozícióját a középeurópai pénzpiacra, ami Weiss Fülöp elnök óriási koncepciójának, óvatosságának és bámulatos energiájának köszönhető. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank a vele szoros üzleti összeköttetésben álló Erdélyi Bank és Takarékpénztár révén a romániai pénzpiacot is közelről érintő tevékenységet fejt ki, amelynek előnyeit az itteni pénzpiac állandóan élvezi, teljesen érthető tehát, ha a romániai gazdasági élet a legnagyobb érdeklődéssel fogadja ennek a nagy intézetnek kitünő üzleti eredményéről szóló alábbi beszámolóját:

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága Weiss Fülöp elnöklete alatt ülést tartott, amelyen megállapította, hogy az 1933. üzletév 3.537.162,49 P. tiszta nyersséggel zárult az előző évi 4.546.817,71 P.-vel szemben. A nyereségáthozattal együtt a nyereség 4.686.746,94 P., míg az 1932. üzletévben 5.544.188,52 P. volt. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően több, már lebonyolított üzlet nyereségének elszámolása ezuttal is későbbi időpontra tartatott fenn. Elhatározta egyben az igazgatóság, hogy a közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az 1933. évi osztalék kifizetésére 1 millió 500 ezer Pengő, vagyis részvényenkint 3 P. (tavalay 4 P.) fordítsassék, továbbá, hogy a rendes tartalékalap — ugyanugy mint a múlt évben — 1 millió P.-vel, az intézeti épületek értékcsökkenési alapja 200.000 P.-vel, az alkalmazottak jóléti intézményei pedig 60 ezer Pengővel javadalmaztassanak, míg az 1934. üzletévre 1 millió 356.044,19 P. nyereség vitessék elő szemben a tavalyi 1 millió 329.584,45 P.-vel.

Ami a mérlegszámát illeti, a takarékbetétek körülbelül 1.957.000 pengővel, a folyó számlabetétek pedig körülbelül 10.826.000 pengővel csökkentek, úgy, hogy a két tétel egybevetett 289.543.711 pengős végösszege 12 millió 782.947 pengő visszaesést mutat a tavalyi 302.326.658 pengővel szemben. A folyószámla betétek összegének ezen arány nagyobbmérvű csökkenése majdnem egészen arra vezetendő vissza, hogy a külföldi bankok és bankárok a lefolyt évben nagyobb tételeket használtak fel követeléseikből a Magyar Nemzeti Bank által engedélyezett célokra. A kezességéből származó kötelezettségek 22 millió 939.762 pengőre csökkentek. Ebből 12.144.775 pengő esik külföldi pénzintézetekkel szemben fennálló kezességekre.

= A romániai állatexport szindikátusok uniójának elnöke — Birtolon Aurel — ma érkezett vissza Prágából, ahová napokkal ezelőtt Bécsen keresztül utazott. Tárgyalásokat folytatott a csehszlovákiai állatszindikátusokkal a román-cseh állatkereskedelmi kapcsolatok megerősítéséről, továbbá a németországi állatimportőrökkel, 7000 szarvasmarha szállításáról. A prágai tárgyalásokra zavarólag hatott az a körülmény, hogy a csehszlovák hivatalosan leértékelte a csehszlovák kormány és emiatt a román-cseh konvenció életbeléptetése késést szenved. Ennek az akadálynak elhárítása után, a tárgyalásokat tovább folytatják és a romániai kiviteli kvótát bizonyára sikerül felemelni.

= A „Consum” új száma gazdag tartalommal jelent meg. A legaktuálisabb gazdasági és gazdaságpolitikai kérdésekről írt cikkei közül a főbbek címei a következők: A Banca Nationala részvesz a konverzió finanszírozásában. Az ipar és kereskedelem importjának negyven százalékát kompenzációs uton bonyolította le az elmúlt év folyamán. A végleges konverziós törvény megalkotása előtt egyszakaszos törvénnyel kell pótolni az előző törvények hiányosságait. A gazdasági válság négy esztendőjében a román nemzetgazdaság hetvennégy milliárd lei exportdevizát veszített. A romániai faszeg-kartell a magas kartellilletékek és az ujonnan alakult gyárak miatt bomlott fel. Új cégek és cégváltozások, fizetésképtelenségek, közszállítások és árlejtések első forrásból olvashatók a „Consum”-ban. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Postafiók 127

Szerencsés együttműködés gyárosok és detailisták között

Általában ismeretes, hogy az alku a közönség körében mélyen el van terjedve, és annak a következménye, hogy a közönség nem bizik az árakban. E bizalmatlanság miatt a detailista néha kénytelen az árat emelni, hogy legyen miből engedni. Így ezáltal biztosítsa magának az okvetlenül szükséges hasznot. Más kereskedők, ha kevésbé lelkiismeretesek, silányabb árut ajánlanak, amelynek az árat nehéz ellenőrizni. Számos szakmában hosszas tárgyalások anyaga volt a komoly detailista és a gyárosok vezérképviselői között a szabott árak megállapítása.

Egy fontos szakmában — a droguisták, illatszerészek és gyógyszerészek szakmájában — elhatározó lépés történt. A kezdeményezés érdeme a Lady-gyárak, (amely a Chat Noir, Parisienne, Club, Perle de Paris, Rouge et Noir, Parisienne Corso kölnivizeket gyártja), az Odol, Pagnie (Odol-szájvizek és fogkrémek) és Richard Hudnut (arckrémek, arcpirosítók, puderek) képviselői. Ez a kezdeményezés annál inkább üdvös, mert a közönség bizalmát akar helyreállítani és egységessé tenni a kereskedelm.

Ezen cél elérésére a fent említett gyárak képviselői speciális hirdetményeket nyomattak minden cikk árának a feltüntetésével. Ezeket a hirdetményeket szétosztották a szaküzletek közt, azaz a drogériákban, az illatszertárakban és a gyógyszerertárakban, hogy azokat az üzlethelyiségekben kifüggeszék. Így a detailistának módjában áll szükség esetén igazolni, hogy az általa kért ár nem túl magas, mert az az egész országra egyöntetűen van megszabva.

= A belföldi devizakereskedelemtől olyan hírek kerültek forgalomba, hogy Dumitreescu, a Banca Nationala új kormányzója megígérte a bucuresti-i legnagyobb pénzintézeteknek a belföldi devizakereskedelem felszabadítását és ezt a párisi lap bucuresti-i tudósítójának adott interjúban jelentette ki. A hírt hivatalos helyen nem erősítették meg.

= Román-francia kereskedelmi kapcsolatok. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A párisi román kereskedelmi attasé közlése szerint, a friss gyümölcsök behozatali engedélyének díját Franciaországban a következőképp mérsékeltek: körte 100 kilogrammonként 175 frankról 60 frankra, alma 125 frankról negyven frankra, egyéb gyümölcs 125 frankról 60 frankra. Az „Entrepots du Midi de Bois et Futtailles” bordeaux-i cég (Rue Chautecriet 60.) összeköttetést keres romániai donga-exportőrökkel.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, FEBRUÁR 16.

Bucuresti. 13: Tőzsdei és vizálási jelentés. Utána déli zene. 14: Hírek. 14.15: Könnyű zene. 18: Rádiózenekar Műsor: Suppé: Költő és paraszt, nyitány. Massenot: Herodiás, balett. Dvorák: Szláv tánc. Fall: Az elvált asszony, egyveleg. Joh. Strauss: Bécsi vér. Puccini: Angelika nővér, ábránd. 19: Hírek. 19.15: Rádiózenekar. 20: Felolvasás. 20.20: Énekhangverseny. 20.45: Felolvasás. 21: A filharmonikusok hangversenye. 22: Franciányelvű felolvasás. 22.15: A hangv. folytatása. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána gramofonlemez. 11: Felolvasások. Közben gramofonlemez. 1: Déli harangszó. — 1.05: Balalajka-zenekar. 2.30: Meggyessy Nándor és cigányzenekara. 4.30: A rádió diákfelőrája „Schubert”. 5: „Hunor Anna”. Kosáryné-Réz Lola elbeszélése. 6: Durium-hanglemezek. 6.30: Az orosz-japán háború 30. évfordulója. 7: Sportközlemények. 7.10: Lon Baker jazz a Dunapalota-szállóból. 8: Munkásfelőrá. 8.25: Az Operaház előadásának közvetítése. — Az I. felv. után: Hírek. — Az előadás után kb. 11.30: Időjárásjelentés. Majd: Rigó Jancsi és cigányzenekara a Dénes-étteremből, Horti Lajos énekszámokkal. Bécs. 13: Művészlemez. 13.30: Filmzene lemezek. 14.25: Parasztszene lemezek. 18.20: Baum Kurt (tenor) áriaestje. 20.15: A volt 84. gyalogezred zenekara. 22: Maniardi csellóművész és a szimfonikusok hangversenye. 23.40: Rádiózenekar. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 14.10: Lemezek. 17: Lemezek. 18: Ratni Drogovi zenekar. 20: Binicski Mircszlava Haydn-, Mozart-, Mendelssohn-, Schubert-, Jensen- és Schumann-dalokat énekel. — Brünn. 13: Gramofon. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Rádiózenekar. — 19.15: Rádiózenekar. 20.20: Gramofon. — Königsberg. 12.30: Szórakoztató zene. 14.05: Olasz szerzők művei lemezek. 17: Erkel: Hunyadi László, nyitány. Lehár: Paganini, részletek. — 19.25: Poh. Hilda szoprán dalestje. 21.50: Wagner-est. Utána: Táncczene. — Leipzig. 14.25: Lemezek. 15.40: Női óra. 16: Új dalok (bariton). 17: Szimfonikusok. — 21.10: Német operák. Szimfonikusok. 22.30: Csehov-Weichenmayer: A védtelen nő, vidám jelenet. — Milano. 20.30: Gramofon. 21: Gramofon. 21.40: Gramofon. 22: Szimfonikus hangverseny. — Pozsony. 13.10: Gramofon. 21.40: Blaho I. Schneider-Trnavsky-dalokat énekel. — Prága. 10.50: Lemezek. 12.05: Smetana és művei. 13.10: Lemezek. 20.35: A 28. gyalogezred fuvószenekara. 22: Bach F. E.: Csembalóverseny zenekarral. — Róma. 18: Certot Alfréd zongorázik. 20.30: Gramofon. 21.45: A Római vonósnégyes hangversenye. 23: Verdi: Alarcosbál, részletek a III. felvonásból. — Varsó. 13.05: Szalonzene. 16.40: Tenorlemez. 17.10: Könnyű lemezek. 18.20: Játék két zongorán. — 19.20: Könnyű zene. 21.15: A filharmonikusok hangversenye. Enescu hegedűművésszel. 23.40: Vendégül táncczene.

SZOMBAT, FEBRUÁR 17.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Korologos-jazz. 20.20: Gramofon. 21: A Liliacul

Félrevezetik Ön t akkor, ha „OLLA” helyett silány utánzatokat ajánlanak. Ne tegye kockára egészségét. Kérje Ön is kimondottan az évtizedek óta elismert és legjobb-nak bevált „OLLA” t eredeti csomagolásban.

(Denevér) orosz együttes hangversenye. 21.45: Vrioni énekesnő könnyű dalokat énekel. 22.15: Táncclemezek. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána Polydor—Brunswick hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben hanglemezek. 12.30: Irodalmi matiné. Kísér Magyar Imre cigányzenekara. 2.30: Losonczi-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 5: A Rádióélet meseórája (Harsányi Gizi előadása). 6: Kalandozás a Jamboree nótavilágában. Előadja a 3. sz. Regnum Marianum cserkészcsapat fuvószenekara. 7.30: Odeon—Parlophon hanglemezek. Operett részletek. 9: Magyar nóták. Előadja Bodán Margit, Cselényi József és aradi Farkas Sándor cigányzenekara. 10.10: Hírek. 10.30: Kamarazene. Majd közvetítés az Etoile kávéházból. Nógrády Guy jazz zenekarának műsora. 11.45: Budapesti Hangverseny Zenekar. — Bécs. 13: Művészlemez. 13.30: Szórakoztató lemezek. 14.25: Parasztszene. 17.25: Az I. bécsi mandolinzenekar. 18.20: A szimfonikusok hangversenye. 21.05: A Löwinger parasztszínház vendégjátéka. 23.25: Rádiózenekar. — Belgrád. 12: Lemezek. 13.05: Rádiózenekar. 14.10: Rádiózenekar. 17: Gramofon. 17.45: Aranicki-zenekar, népzene. 20: Alexandrovics Nada népdalokat énekel a Ponaz-zenekar kíséretével. 21: Tarkaest. Utána: Táncczene a Mihály fejedelem nagyvendéglőből. — Königsberg. 12.30: Szórakoztató zene. 14.05: Vidám lemezek, közben hírek. 17: Mesék és operettek zenéje. 19.25: Schütz: Német hangverseny. Brunns: A 100. zsoldár. 21.10: Kis rádiózenekar. 22: Tarka óra Danzigból. 23.50—2: Táncczene. — Leipzig. 13: Vidám zene. 14.25: Szórakoztató lemezek. 17: Szórakoztató zene. 18.50: A messzeség utáni vágýról szóló dalok. 21.10: Benatzky: Testvérem és én, kétfelvonásos zenjáték. — Mor. Ostrava. 17: Rádiózenekar. 18.25: Gramofon. 19.10: Volánék: Vonósnégyes. 20.35: Mandolinzenekar. — Pozsony. 13.10: Gramofon. 18.55: Gramofon. 20.35: Rádiózenekar. 23.30—0.30: Rádiózenekar. — Róma. 18.30: Vegyes hangverseny. 20.30: Gramofon. 21: Gramofon. 21.50: Operaközvetítés egy színházból: a szünetekben: Új könyvek, tréfás előadás, beszélgetés. — Varsó. 13.05: Népszerű lemezek. 17.55: Könnyű zene dalokkal. 19.20: Szalonzene lemezek. 21.02: Eszt hangverseny. 22.20: Münzer N. Chopin műveket zongorázik. 23: Szalonzene. 23.30: Kávéházi táncczene.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS

tel.

APRÓHIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díjat szavak szerint számítjuk. Minden szöveg 4 lej. A legkevesebb hirdetés ára 10 szöveg 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely értelem nélküli vagy más módon megvalósíthatatlan. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

MINDENES szakácsnő, esetleg szobaleány felvételük. Bulev. Carol 37., I. em., 7. ajtó. 639

LAKÁS.

KERESK a bevárosban három, esetleg négy szobás komplett lakást, csakis földszinten. Címeket „Májusra” jeligére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába.

Kiadó con. orios uri emeleti lakás május 1-ére Bul. Carol 44. szám alatt. (Bővebbet ugyanott a földszinten.)

2 szobás, fürdőszobás

földszinti, vagy elsőemeleti lakást keresek bérbé a centrumban.

Petrán-iroda, Arad, Piața Avram Iancu 16. (Piațetér). 680

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy üzemben lévő darálómalom 8 lóerős 2 fázisú villanymotorral; ug. anott egy sörpáparátussal és hűtőszerszert nagy vendégül pult, asztalok, összecusukható kertiszék, különféle nagyságu boroshordók jutányosan eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Üzleti állványok,

pultok és szerelvények, egy teljesen új teremti észre alkalmas kaláni vas-kályha, valamint egy férfi kerékpár. **OLCSÓN ELADÓ.** — Bővebbet: Bloch H. cégnél. 607

PERZSASZÖNYEGEK, sakkasztal sakkal, gyönyörű vázák. Nyílasy és egyéb festmények, Stelehammer, Bösendorfer, Proksch, Hamburger s más márkájú zongorák, antik butorok, ebédülődivány, szelvény, függönyök. Íróasztalok, szalngarnitúrák, ékszerek, antik zenélő óra, bundák, szőrmék, férfiöltönyök, falivitrinek, ebédülőszékek, különböző asztalok, gobelin képek, hatszemélyes teás garnitúra, fali órák, különböző dísz tárgyak stb. eladók. SALGONÉ bizom üzlete Strada Horia 1 Neuman-palota. 1000

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthoni Polgári árak.
Távíratcím: „HUNGARIOTELE”

Pasteurizált 450
szalontai
TEA-VAJ

NAGY KIARUSÍTÁS A COMISIOBAN. Garnitúrák párnázott 500 leitől kezdve, íróasztal 500 lej, csillárok 300-tól, komplett ebédlő 3500, otománok 750, toilette tükrök 500 lej, előszoba falak 450-től, jó szőrmatraccok 300 lej darabja, rézágnyak, függönyök 2 ablakra, prima brokát 1350, konyhabutorok 800 lej, egyes szekrények 580 lej, ebédülőszőnyegek, valódi és gyári. Singer varrógépek 1200-tól, hálószobák 2900-tól, álló lámpa stb. Aranyat legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt remesvári zálogház folyósítja. Meghosszabbítottakat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13., Dácia kávéház mellett.

Sürgösen hozza el bizalommal eladó antik és modern, ezüst, arany, bronz, porcellán díszmű tárgyait SALGONÉ bizományi üzletébe Str. Horia 1, Neuman-palota, ahol legrovidebb idő alatt értékesítve vesznek. Sürgösen keresek szőnyegeket, 12-es és 6-os ezüstöt, modern n. l. és ebédlőket, festményeket, vitrineket stb. 1000

TISZTA MOSOTT RONGYÓI gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100